

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA ŠPORT

DIPLOMSKO DELO

PETER TOPORIŠIČ

Ljubljana, 2011

UNIVERZA V LJUBLJANI

FAKULTETA ZA ŠPORT

Športno treniranje

Teorija in metodika nogometa

**ANALIZA DOSEŽENIH ZADETKOV NA SVETOVNEM
PRVENSTVU V NOGOMETU LETA 2010**

DIPLOMSKO DELO

MENTOR

doc. dr. Zdenko Verdenik

RECENZENT

izr. prof. dr. Marko šibila

KONZULTANT

asist. dr. Marko Pocrnjič

Avtor dela

PETER TOPORIŠIČ

Ljubljana, 2011

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorju dr. Zdenku Verdeniku za pomoč pri nastajanju diplomskega dela. Posebna zahvala je namenjena mojim staršem in vsem tistih, ki so mi v času študija na Fakulteti za šport stali ob strani.

Ključne besede: nogomet, analiza igre, svetovno prvenstvo, zadetki

ANALIZA DOSEŽENIH ZADETKOV NA SVETOVNEM PRVENSTVU V NOGOMETU LETA 2010

Peter Toporišič

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, 2011

87 strani, 46 tabel, 17 grafov, 1 slika, 13 virov.

IZVLEČEK

Z analizo doseženih zadetkov na svetovnem prvenstvu leta 2010 v Južni Afriki smo ugotavljali glavne značilnosti doseganja zadetkov nekaterih najboljših državnih nogometnih reprezentanc, ki so se kvalificirale na prvenstvo.

Na svetovnem prvenstvu je bilo odigranih skupno 64 tekem. Analizirali smo 57 tekem, ker na sedmih ni bil dosežen zadetek. Analizo smo naredili na podlagi devetih glavnih spremenljivk: splošne značilnosti zadetkov, doseganje zadetka glede na vrsto napada, način doseganja zadetkov, čas trajanja napada, časovno obdobje tekme, v katerem je dosežen zadetek, del telesa, s katerim je dosežen zadetek, doseganje zadetka glede na igralno mesto, oddaljenost od vrat in število predhodnih podaj.

Podatke smo obdelali z osnovnimi orodji opisne (deskriptivne) statistike na vseh glavnih spremenljivkah: vsota, povprečje, odstotni delež.

Z analizo smo prišli do naslednjih ugotovitev:

- povprečno sta bila dosežena 2,27 zadetka na tekmo,
- več kot polovica zadetkov (54 %) je bilo doseženih v prvih 12 sekundah trajanja napada,
- napadalci so dosegli 41 % vseh zadetkov,
- iz razdalje od 5 do 11 metrov je bilo doseženih 33 % zadetkov,
- v obdobju od 76. do 90. minute je bilo doseženih 20 % zadetkov,

- kar 93 % vseh zadetkov je bilo doseženih v prvih devetih podajah po osvojeni posesti žoge.

Naredili smo tudi primerjavo doseženih zadetkov med četrtfinalisti in reprezentancami, ki se niso uvrstile v četrtfinale. Ugotovili smo, da četrtfinalisti dosegajo več zadetkov iz protinapadov ter napadov z menjavo ritma in v prvih osmih sekundah trajanja napada, kar dokazuje večjo uigranost in kvaliteto.

Dobljene rezultate smo primerjali z rezultati analize doseženih zadetkov na svetovnem prvenstvu leta 2002. Ugotovili smo, da se je povečalo število zadetkov, ki so bili doseženi iz hitrih kontinuiranih napadov in po odigrani podaji v globino.

Key words: football, game analysis , world cup, goals

ANALYSIS OF GOALS SCORED AT THE FOOTBALL WORLD CUP 2010

Peter Toporišič

University of Ljubljana, Faculty of sport, 2011

87 pages, 46 tables, 17 charts, 1 figure, 13 sources.

ABSTRACT

With the analysis of goals scored at the World Cup 2010 in South Africa we tried to establish the main characteristics of scoring for some of the best national teams that qualified for the competition.

A total of 64 matches were played in the 2010 World Cup finals. We analyzed 57 matches, because seven matches ended goalless. The analysis was implemented on the basis of nine main variables: general characteristics of the goals, scoring a goal according to the type of attack, type of scoring, duration of attack, time period in the match when the goal was scored, body part with which the player scored, scoring according to the play position, distance from the goal and the number of previous passes.

We processed the data with the basic tools of descriptive statistics on all main variables: sum, average, percentage.

With the analysis we established the following results:

- in average, there were 2,27 goals per match,
- more than one half of goals (54 %) were scored in the first 12 seconds of the attack,
- the strikers scored 41 % of all goals,
- from the distance 5 to 11 meters, 33 % of all goals were scored,
- 20 % of goals were scored in the time period from 76th to 90th minute of the match,
- 93 % of all goals were reached in the first nine passes after possessing the ball.

We also implemented a comparison of scored goals among the quarter-finalists and teams that didn't make it to the quarterfinals. We established that the teams in the quarterfinals score more goals from counter-attacks and attacks with changing the rhythm and in the first eight seconds of the attack, which shows better training and quality.

We compared the results with the analysis of scored goals from the World Cup 2002. We established that the number of goals from fast continuous attacks and after a pass in depth has increased.

K A Z A L O

1 UVOD	10
2 PREDMET IN PROBLEM	14
2.1 DOSEDANJE RAZISKAVE IN ANALIZE V SLOVENIJI.....	14
3 CILJI PROUČEVANJA.....	18
4 OSNOVNE HIPOTEZE	19
5 METODE DELA	21
5.1 VZOREC MERJENCEV	21
5.2 VZOREC SPREMENLJIVK.....	27
5.2.1 Razlaga spremenljivk	30
5.3 ZBIRANJE PODATKOV	35
5.4 METODE OBDELAVE PODATKOV	37
6 REZULTATI IN RAZPRAVA	38
6.1 SPLOŠNE ZNAČILNOSTI DOSEŽENIH ZADETKOV	38
6.1.1 Končni vrstni red	38
6.1.2 Povprečno število doseženih zadetkov	39
6.1.3 Učinkovitost doseganja zadetkov	40
6.1.4 Povprečno število prejetih zadetkov	42
6.1.5 Učinkovitost streljanja proti nasprotnikovim vratom.....	44
6.1.6 Odstotek posesti žoge	46
6.1.7 Povprečno število prekrškov	48
6.1.8 Pomembnost doseganja prvega zadetka	49
6.1.9 Najboljši strelci.....	51

6.2 ANALIZA DOSEŽENIH ZADETKOV	53
6.2.1 Doseganje zadetka glede na vrsto napada	53
6.2.2 Način doseganja zadetkov	55
6.2.2.1 <i>Analiza doseženih zadetkov po podaji iz krilnega položaja</i>	57
6.2.2.2 <i>Analiza doseženih zadetkov iz prekinitev</i>	59
6.2.3 Čas trajanja napada.....	60
6.2.4 Časovno obdobje tekme, v katerem je dosežen zadetek.....	61
6.2.5 Del telesa, s katerim je dosežen zadetek.....	63
6.2.6 Doseganje zadetka glede na igralno mesto.....	64
6.2.7 Oddaljenost od vrat.....	66
6.2.8 Število predhodnih podaj.....	68
6.3 PRIMERJAVA DOSEŽENIH ZADETKOV MED ČETRTRFINALISTI IN REPREZENTANCAMI, KI SE NISO UVRSTILE V ČETRTRFINALE	69
6.3.1 Primerjava doseženih zadetkov glede na vrsto napada	70
6.3.2 Primerjava doseženih zadetkov glede na način doseganja	72
6.3.3 Primerjava doseženih zadetkov glede na čas trajanja napada	73
6.4 PRIMERJAVA DOSEŽENIH ZADETKOV NA SVETOVNEM PRVENSTVU LETA 2010 IN SVETOVNEM PRVENSTVU LETA 2002.....	75
6.4.1 Primerjava doseženih zadetkov glede na vrsto napada	75
6.4.2 Primerjava doseženih zadetkov glede na način doseganja	77
6.4.3 Primerjava doseženih zadetkov glede na oddaljenost od vrat	78
 7 PREVERJANJE HIPOTEZ.....	80
 8 ZAKLJUČEK.....	82
 9 LITERATURA	86

1 UVOD

Nogomet je preprosta igra, ki je dostopna vsakomur in povsod. Igrati ga je mogoče na ulici, domačem dvorišču, šolskem igrišču, polju, travniku ter na plaži in to v različnih vremenskih razmerah. Ker so pravila igre enostavna, jih je mogoče prilagajati igralnim pogojem. Vse, kar igralci potrebujejo, je žoga in nekaj, s čimer označijo vrata. Število ljudi, ki se z nogometom ukvarja zgolj rekreativno, je veliko večje kot pri vrhunskem nogometu. Še večje je število ljudi, ki ga vsaj spremljajo. Na svetu pa najbrž živi samo peščica ljudi, ki niso še nikoli v življenju slišali za ta šport.

Vrhunski nogomet je ob koncu prejšnjega stoletja prerasel v fenomen svetovne razsežnosti. Zaradi svoje popularnosti je postal vsakdanjik v svetovnih medijih. Je šport, ki ima največjo gledanost po svetu, o njem se največ govori, piše, premišluje in razglablja. Postal je dnevna tema milijonov ljudi po svetu tako v službi, na raznih poslovnih sestankih, potovanjih kot tudi na družinskih srečanjih, v šoli in druženjih s prijatelji ob pijači. Nobena odvisna ali neodvisna politična organizacija oziroma shod ne more povezati tako velikega števila ljudi različnih narodnosti, ras, verske izpovedi, socialnih slojev in političnih usmeritev, kot jih zmore nogomet.

Vrh vrhunskega nogometa predstavlja svetovno prvenstvo, ki se odvija vsaka štiri leta. Ob olimpijskih igrah gre za največji športni dogodek na svetu. Nogomet takrat postane sredstvo, s katerim ljudje merijo svoje športne, kulturne in tudi politične moči. Prvo svetovno prvenstvo v nogometu je bilo organizirano leta 1930 v Urugvaju. Do današnjega dne sta bili izjemi samo leti 1942 in 1946 zaradi 2. svetovne vojne.

Svetovno prvenstvo leta 2010 v Južni Afriki je potekalo od 11. 6. do 11. 7. 2010. Prvenstvo je bilo 19. po vrsti. Prvič v zgodovini je bilo organizirano na črnem kontinentu. Drugič v svoji kratki zgodovini pa se je tega tekmovanja udeležila slovenska reprezentanca. Prvenstvo v Južni Afriki je zaznamovala pomanjkljiva organizacija. Na stadionih, pred njimi in v mestih je bilo namreč prisotnih veliko pripadnikov policije, redarskih služb in tudi vojske zaradi velike stopnje kriminala v državi. To pa zagotovo ni dajalo občutka varnosti navijačem in ostalim turistom. Kljub temu so bili stadioni dobro obiskani. Reprezentance so prikazale atraktiven, dinamičen nogomet, prvi naslov v zgodovini svetovnih prvenstev pa je zaslužen osvojila reprezentanca Španije.

Kot zanimivost bomo v nadaljevanju na kratko predstavili države gostiteljice dosedanjih svetovnih prvenstev, rezultate finalnih tekem in najboljše strelce.

1. SP, Urugvaj 1930

URUGVAJ – Argentina 4 : 2

Najboljši strelec: Stabile (Argentina), 8 zadetkov

2. SP, Italija 1934

ITALIJA – Češkoslovaška 2 : 1 (1 : 1; 1 : 0 v podaljšku)

Najboljši strelec: Nejedly (Češkoslovaška), 5 zadetkov

3. SP, Francija 1938

ITALIJA – Madžarska 4 : 2

Najboljši strelec: Leonidas (Brazilija), 7 zadetkov

4. SP, Brazilija 1950

URUGVAJ – Brazilija 2 : 1

Najboljši strelec: Ademir (Brazilija), 8 zadetkov

5. SP, Švica 1954

ZAHODNA NEMČIJA – Madžarska 3 : 2

Najboljši strelec: Kocsis (Madžarska), 11 zadetkov

6. SP, Švedska 1958

BRAZILIJA – Švedska 5 : 2

Najboljši strelec: Fontaine (Francija), 13 zadetkov

7. SP, Čile 1962

BRAZILIJA – Češkoslovaška 3 : 1

Najboljši strelci: Garrincha, Vava (oba Brazilija), Sanchez (Čile), Albert (Madžarska), Ivanov (Sovjetska zveza), Jerković (Jugoslavija); vsi 4 zadetke

8. SP, Anglija 1966

ANGLIJA – Zahodna Nemčija 4 : 2 (2 : 2; 2 : 0 v podaljšku)

Najboljši strelec: Eusebio (Portugalska), 9 zadetkov

9. SP, Mehika 1970

BRAZILIJA – Italija 4 : 1

Najboljši strelec: Müller (Zahodna Nemčija), 10 zadetkov

10. SP, Zahodna Nemčija 1974

ZAHODNA NEMČIJA – Nizozemska 2 : 1

Najboljši strelec: Lato (Poljska), 7 zadetkov

11. SP, Argentina 1978

ARGENTINA - Nizozemska 3 : 1 (1 : 1; 2 : 0 v podaljšku)

Najboljši strelec: Kempes (Argentina), 6 zadetkov

12. SP, Španija 1982

ITALIJA – Zahodna Nemčija 3 : 1

Najboljši strelec: Rossi (Italija), 6 zadetkov

13. SP, Mehika 1986

ARGENTINA – Zahodna Nemčija 3 : 2

Najboljši strelec: Lineker (Anglija), 6 zadetkov

14. SP, Italija 1990

ZAHODNA NEMČIJA – Argentina 1 : 0

Najboljši strelec: Schillaci (Italija), 6 zadetkov

15. SP, Združene države Amerike 1994

BRAZILIJA – Italija 0 : 0 (3 : 2 po izvajanju enajstmetrovk)

Najboljša strelca: Stoichkov (Bolgarija), Salenko (Rusija); oba 6 zadetkov

16. SP, Francija 1998

FRANCIJA – Brazilija 3 : 0

Najboljši strelec: Šuker (Hrvaška), 6 zadetkov

17. SP, Južna Koreja in Japonska 2002

BRAZILIJA – Nemčija 2 : 0

Najboljši strelec: Ronaldo (Brazilija), 8 zadetkov

18. SP, Nemčija 2006

ITALIJA – Francija 1 : 1 (5 : 3 po izvajanju enajstmetrovk)

Najboljši strelec: Klose (Nemčija), 5 zadetkov

19. SP, Južna Afrika 2010

ŠPANIJA – Nizozemska 1 : 0 (0 : 0; 1 : 0 v podaljšku)

Najboljši strelci: Müller (Nemčija), Sneijder (Nizozemska), Villa (Španija), Forlan (Urugvaj); vsi 5 zadetkov

2 PREDMET IN PROBLEM

Vsak nogometaš in nogometni trener želi biti pri svojem delu uspešen. Uspešna moštva so tista, ki zmagujejo. Za zmago je potrebno doseči zadetek. Število doseženih in prejetih zadetkov loči uspešnejša moštva od neuspešnih. Pot do doseženega zadetka pa ni vedno enaka.

Danes smo priča vse hitrejšemu razvoju nogometne igre. Nenehna borba med branjenjem in napadanjem, kakovostnejši proces treniranja in tekmovanja ter spreminjanje pravil nogometne igre spadajo med glavne vzroke razvoja nogometne igre. Kakor hitro je na primer obrambna postavitve moštva dalj časa onemogočala uspešnost napadanja, je prišlo do spremembe postavitve in načina igre v napadanju z namenom doseganja večjega števila zadetkov in obratno. Zelo uspešno napadanje je povzročilo ustrezne spremembe v načinu branjenja z namenom prejetja čim manjšega števila zadetkov (Verdenik, 2006).

Predmet diplomskega dela sega v področje analize nogometne igre, problem pa je vezan na analizo zadetkov. Kadar govorimo o analizi zadetkov, mislimo predvsem na znanstveno spoznanje njihovih značilnosti in zakonitosti (Elsner, 2004). Doseženi zadetki so najtesneje povezani z zaključkom napada, ki poleg prehoda iz obrambe v napad in priprave zaključka napada predstavlja glavni del faze napada.

Ključni faktor, ki odloča o uspešnosti moštva, so zadetki, ki jih moštva dosegajo na bolj ali manj učinkovite načine. Ugotavljanje najučinkovitejših in najzanesljivejših načinov doseganja zadetkov predstavlja problem diplomskega dela.

2.1 DOSEDANJE RAZISKAVE IN ANALIZE V SLOVENIJI

V Sloveniji je bilo na tem področju analize nogometne igre opravljenih nekaj raziskav. Prve pomembnejše so bile opravljene že v 80. letih prejšnjega stoletja. Njihovo število je začelo postopoma naraščati tudi po zaslugi študentov Fakultete za šport. Tovrstne raziskave postajajo čedalje pomembnejše, saj dajejo trenerjem bistvene informacije za sam trenajni proces in posledično izboljšanje kvalitete v igri. Avtorji so v svojih raziskavah analizirali igro v fazi napada in obrambe, ugotavljali razlike med uspešnimi in manj

uspešnimi moštvi ter analizirali aktivnost igralcev med igro. V nadaljevanju bo navedenih nekaj raziskav domačih avtorjev, ki smo jih zasledili v literaturi.

Slakonja (1980) je analiziral igro NK Olimpija v spomladanskem delu prvenstva leta 1979 v 1. zvezni nogometni ligi. Zanimalo ga je, v katerih tehnično-taktičnih elementih nogometne igre se uspešna moštva razlikujejo od manj uspešnih. Pričakoval je, da bodo razlike opazne v vseh tehnično-taktičnih elementih, rezultati raziskave pa so pokazali, da se razlikujejo le v nekaterih (povzeto po Kajtazović, 2009).

Benkovič (1986) je analiziral pripravo zaključka napada na svetovnem prvenstvu v Španiji leta 1982. Ugotovil je, da so rezultatsko uspešnejša moštva povprečno izvedla več strellov na vrata in več napadala preko krilnih položajev (povzeto po Tobijas, 2002).

Klinčarovski (1987) je analiziral prekinitve igre na svetovnem leta 1986 v Mehiki. Opazoval je način in kvaliteto izvedenih kotov, prostih strellov, kazenskih strellov in stranskih avtov. Dobil je nepričakovane rezultate, ki so bili v nasprotju s postavljenimi hipotezami (povzeto po Zelenik, 2004).

Pocrnjič in Zickero (1991) sta naredila raziskavo, ki je zajemala analizo nogometne igre v fazi branjenja na svetovnem prvenstvu leta 1990 v Italiji. Raziskava je pokazala naslednje:

- rezultatsko uspešnejše reprezentance so osvojile več dvobojev od rezultatsko manj uspešnih,
- rezultatsko uspešnejše reprezentance so nasprotniku dopuščale manj strellov proti vratom, kot so jih izvedle same,
- rezultatsko uspešnejše reprezentance so nasprotniku dopustile manj protinapadov, kot so jih izvedle same,
- rezultatsko uspešnejše reprezentance so bile v tehnično-taktičnih elementih odvzemanj in borbenosti boljše od manj uspešnejših (povzeto po Ilješ, 2008).

Janev (1995) je ugotavljal glavne značilnosti v fazi napada na svetovnem prvenstvu leta 1994 v Združenih državah Amerike. Rezultati so pokazali, da sta bila povprečno dosežena 2,6 zadetka na tekmo. Največ zadetkov so dosegli napadalci, in sicer 60 %. Večina zadetkov je bila dosežena znotraj kazenskega prostora (povzeto po Petrovič, 2007).

Bezjak (1999) je ugotavljal razlike med reprezentanco Slovenije in njenimi nasprotniki v kvalifikacijah za svetovno prvenstvo leta 1998 v Franciji. Rezultati so pokazali, da slovenska reprezentanca najpogosteje uporablja hiter kontinuiran napad. Posest žoge je imela 42,6 % aktivnega igralnega časa. Povprečno so slovenski nogometaši izgubili 72,1 žoge na tekmo. Priigrali so si povprečno 4,3 priložnosti na tekmo. Razmerje v priložnostih in zadetkih pa je znašalo 7 : 1 (povzeto po Kajtazović, 2009).

Rozina (2000) je analiziral igro NK Maribor Teatonic v fazi napada v Ligi prvakov v sezoni 1999/2000. Ugotovil je, da je v vseh elementih napada slabši od svojih nasprotnikov (povzeto po Petrovič, 2007).

Fenko (2002) je analiziral igro v napadu prvih štirih reprezentanc na svetovnem prvenstvu leta 1998 v Franciji. Ugotovil je, da se v napadu največ uporablja hiter kontinuiran napad, pri katerem reprezentance dosegajo največ zadetkov (povzeto po Zelenik, 2004).

Tobijas (2002) je analiziral prekinitve nogometne igre na evropskem prvenstvu v Belgiji in na Nizozemskem leta 2000. Rezultati analize so pokazali, da je bilo v povprečju izvedenih 44 stranskih avtov, 34 prostih strel, 11 kotov, 0,42 kazenskih strel in 0,22 sodniških metov na tekmo. Iz prekinitve igre je bilo doseženih 31, 8% vseh zadetkov. Ugotovil je, da uspešnejše reprezentance naredijo manj prekinitev igre, hkrati pa so veliko bolj uspešni pri njihovi realizaciji.

Rašović (2002) je analiziral igro v fazi branjenja na evropskem prvenstvu v Belgiji in na Nizozemskem leta 2000. Ugotovil je, da so uspešnejše reprezentance dopustile nasprotnikom manj strel proti svojim vratom, kot so jih izvedle same. Uspešnejše reprezentance so naredile povprečno več prekrškov kot manj uspešne. Prav tako so uspešnejše prisilile nasprotnika v več netočnih podaj, mu dopuščale manj hitrih napadov in protinapadov ter osvojile večje število dvobojev v zraku.

Zelenik (2004) je analiziral zadetke na svetovnem prvenstvu na Japonskem in v Južni Koreji leta 2002. Rezultati njegove analize so pokazali, da sta bila v povprečju dosežena 2,5 zadetka na tekmo. Največji delež zadetkov je bil dosežen z nogo (79,5 %). Na razdalji od 5 do 11 metrov je bilo doseženih 37,3 % zadetkov. Reprezentance so bile pri doseganju zadetkov najbolj konkretne iz hitrih kontinuiranih napadov (39,6 %) in po podaji iz krilnega položaja (35,3 %). Največ zadetkov (55,7 %) so dosegli napadalci.

Petrovič (2007) je analiziral zadetke na evropskem prvenstvu na Portugalskem leta 2004. Ugotovil je, da sta bila na tekmo povprečno dosežena 2,48 zadetka. Največ zadetkov (58 %) so dosegli napadalci. Z nogo je bilo doseženih 77 % vseh zadetkov. Reprezentance so bile pri doseganju zadetkov najbolj konkretne na razdalji od 5 do 11 metrov (35 %), iz prekinitev igre (36 %) ter iz hitrih kontinuiranih napadov (35 %) in protinapadov (31 %).

Ilješ (2008) je analiziral model igre nemške reprezentance v fazi napada na svetovnem prvenstvu leta 2006 v Nemčiji. Ugotovil je, da je nemška reprezentanca največ napadala s počasnimi kontinuiranimi napadi (31,6 %) in najmanj s protinapadi (13,6 %). V povprečju so osvojili več dvobojev, izvedli več prekinitev, večkrat streljali proti vratom in si ustvarili več priložnosti od nasprotnika. Največ zadetkov so dosegli iz napadov z menjavo ritma, medtem ko so si največ priložnosti ustvarili iz hitrih kontinuiranih napadov. Najbolj konkretni pri doseganju zadetka so bili po odigrani podaji v globino.

Kajtažović (2009) pa se je osredotočil na analizo igre najboljših ekip v Ligi prvakov v sezoni 2008/2009 na 13 tekmah. Zanimale so ga predvsem sestavne situacije priprave in zaključka napada skozi sredino. Ugotovil je, da je za najboljše evropske ekipe značilen hiter prenos žoge iz ene na drugo stran po osvojeni posesti žoge, dvojne podaje v globino, povratne podaje, podaje v globino po sredini in krilnem položaju ter podaje na tretjega.

Ugotovitve raziskav analiz nogometne igre skozi zgodovino se spreminjajo vzporedno z njenim razvojem. Ne glede na to pa so avtorji v preteklih letih s svojimi raziskavami prišli do nekaterih skupnih ugotovitev:

- moštvo, ki naredi več prekrškov, največkrat rezultatsko ni uspešno,
- moštvo, ki osvoji več dvobojev, je rezultatsko uspešnejše,
- veliko število udarcev ni vedno garancija za uspeh, pomembnejša je ustreznost situacije, iz katere sledi udarec,
- napadalci dosegajo največ zadetkov, delež zadetkov, ki jih dosegajo ostali igralci, pa narašča zaradi vse večje univerzalnosti,
- največ zadetkov je doseženih znotraj kazenskega prostora,
- največ zadetkov je doseženih brez ali z enim predhodnim dotikom strelca,
- vse več zadetkov je doseženih iz hitrih kontinuiranih napadov,
- največ zadetkov je doseženih po odvzeti žogi na nasprotnikovi polovici,
- vse več zadetkov je doseženih po podaji v globino.

3 CILJI PROUČEVANJA

Zastavljeni so bili naslednji cilji:

1. Ugotoviti način doseganja zadetkov na svetovnem prvenstvu v nogometu leta 2010 v Južni Afriki.
2. Ugotoviti razlike v doseganju zadetkov med četrtfinalisti in ostalimi moštvi v treh glavnih spremenljivkah:
 - glede na vrsto napada,
 - glede na način doseganja zadetkov,
 - glede na čas trajanja napada.
3. Ugotoviti razlike v doseganju zadetkov na svetovnem prvenstvu v nogometu leta 2010 z doseženimi zadetki na svetovnem prvenstvu leta 2002 (Japonska in Južna Koreja), v treh glavnih spremenljivkah:
 - glede na vrsto napada,
 - glede na način doseganja zadetkov,
 - glede na oddaljenost od vrat.

4 OSNOVNE HIPOTEZE

Na podlagi nekaterih dosedanjih raziskav in poznavanja nogometne igre smo postavili naslednje osnovne hipoteze.

1. Največji delež zadetkov je dosežen iz hitrih kontinuiranih napadov.
2. Najmanjši delež zadetkov je dosežen po individualnem prodoru.
3. Največji delež zadetkov je dosežen v času trajanja napada od 5 do 8 sekund.
4. Največji delež zadetkov je dosežen v časovnem obdobju od 61. do 75. minute.
5. Največji delež zadetkov je dosežen z nogo.
6. Največji delež zadetkov dosegajo napadalci.
7. Največji delež zadetkov je dosežen iz oddaljenosti od 11 do 16 metrov.
8. Največji delež zadetkov je dosežen po 4-ih do 6-ih podajah.
9. Reprezentance, ki so se uvrstile v četrtfinale, dosegajo več zadetkov iz hitrih kontinuiranih napadov kot ostale reprezentance.
10. Reprezentance, ki so se uvrstile v četrtfinale, dosegajo več zadetkov po podaji v globino kot ostale reprezentance. Reprezentance, ki se niso uvrstile v četrtfinale, pa dosegajo več zadetkov po podaji iz krilnega položaja v primerjavi s četrtfinalisti.
11. Reprezentance, ki so se uvrstile v četrtfinale, dosegajo več zadetkov v napadih, dolgih od 5 do 8 sekund, kot ostale reprezentance.
12. Na svetovnem prvenstvu leta 2010 je bil s počasnimi kontinuiranimi napadi dosežen manjši delež zadetkov kot na svetovnem prvenstvu leta 2002.

13. Na svetovnem prvenstvu leta 2010 je bil s podajami v globino dosežen večji delež zadetkov kot na svetovnem prvenstvu leta 2002.
14. Na svetovnem prvenstvu leta 2010 je bil na razdalji od 5 do 11 metrov dosežen večji delež zadetkov kot na svetovnem prvenstvu leta 2002.

5 METODE DELA

5.1 VZOREC MERJENCEV

Na svetovno prvenstvo v nogometu v Južni Afriki leta 2010 se je uvrstilo 32 reprezentanc. Odigranih je bilo 64 tekem, na katerih je bilo doseženih 145 zadetkov. Reprezentance so bile razdeljene v osem skupin. Znotraj skupin so igrale vsaka z vsako. Najboljši dve reprezentanci iz vsake skupine sta se uvrstili v izločilni del tekmovanja.

SKUPINA A	SKUPINA B
Južna Afrika Mehika Urugvaj Francija	Argentina Južna Koreja Nigerija Grčija
SKUPINA C	SKUPINA D
Anglija ZDA Alžirija Slovenija	Nemčija Avstralija Gana Srbija
SKUPINA E	SKUPINA F
Nizozemska Japonska Kamerun Danska	Italija Paragvaj Nova Zelandija Slovaška
SKUPINA G	SKUPINA H
Brazilija Slonokoščena obala Severna Koreja Portugalska	Španija Čile Honduras Švica

Analizirane so bile vse tekme oziroma doseženi zadetki. V skupinskem delu na tekmah med reprezentancami Urugvaj – Francija, Anglija – Alžirija, Paragvaj – Nova Zelandija, Slonokoščena obala – Portugalska, Portugalska – Brazilija in Švica – Honduras ni bilo doseženih zadetkov. V osmini finala so o zmagovalcu tekme Paragvaj – Japonska odločale enajstmetrovke, saj v rednem delu in obema podaljškoma ni bilo doseženega zadetka.

V naslednjih tabelah so prikazani rezultati v posameznih skupinah, datumi in kraji odigranih tekem ter končni vrstni red z razmerjem med doseženimi in prejetimi zadetki.

Tabela 1: Razpored tekem in rezultati v skupini A

Datum	Kraj	Tekma	Rezultat
11. 6. 2010	Johannesburg	Južna Afrika – Mehika	1 : 1 (0 : 0)
11. 6. 2010	Cape Town	Urugvaj – Francija	0 : 0
16. 6. 2010	Tshwane/Pretoria	Južna Afrika – Urugvaj	0 : 3 (0 : 1)
17. 6. 2010	Polokwane	Francija – Mehika	0 : 2 (0 : 0)
22. 6. 2010	Rustenburg	Mehika – Urugvaj	0 : 1 (0 : 1)
22. 6. 2010	Mangaung/Bloemfontein	Francija – Južna Afrika	1 : 2 (0 : 2)

Tabela 2: Končni vrstni red v skupini A

1. Urugvaj	3 2 1 0	4 : 0	7 točk
2. Mehika	3 1 1 1	3 : 2	4 točke
3. Južna Afrika	3 1 1 1	3 : 5	4 točke
4. Francija	3 0 1 2	1 : 4	1 točka

Tabela 3: Razporedi tekem in rezultati v skupini B

Datum	Kraj	Tekma	Rezultat
12. 6. 2010	Johannesburg	Argentina – Nigerija	1 : 0 (1 : 0)
12. 6. 2010	Port Elizabeth	Južna Koreja – Grčija	2 : 0 (1 : 0)
17. 6. 2010	Mangaung/Bloemfontein	Grčija – Nigerija	2 : 1 (1 : 1)
17. 6. 2010	Johannesburg	Argentina – Južna Koreja	4 : 1 (2 : 1)
22. 6. 2010	Durban	Nigerija – Južna Koreja	2 : 2 (1 : 1)
22. 6. 2010	Polokwane	Grčija – Argentina	0 : 2 (0 : 0)

Tabela 4: Končni vrstni red v skupini B

1. Argentina	3 3 0 0	7 : 1	9 točk
2. Južna Koreja	3 1 1 1	5 : 6	4 točke
3. Grčija	3 1 0 2	2 : 5	3 točke
4. Nigerija	3 0 1 2	3 : 5	1 točka

Tabela 5: Razporedi tekem in rezultati v skupini C

Datum	Kraj	Tekma	Rezultat
12. 6. 2010	Rustenburg	Anglija – ZDA	1 : 1 (1 : 1)
13. 6. 2010	Polokwane	Alžirija – Slovenija	0 : 1 (0 : 0)
18. 6. 2010	Johannesburg	Slovenija – ZDA	2 : 2 (2 : 0)
18. 6. 2010	Cape Town	Anglija – Alžirija	0 : 0
23. 6. 2010	Port Elizabeth	Slovenija – Anglija	0 : 1 (0 : 1)
23. 6. 2010	Tshwane/Pretoria	ZDA – Alžirija	1 : 0 (1 : 0)

Tabela 6: Končni vrstni red v skupini C

1. ZDA	3 1 2 0	4 : 3	5 točk
2. Anglija	3 1 2 0	2 : 1	5 točk
3. Slovenija	3 1 1 1	3 : 3	4 točke
4. Alžirija	3 0 1 2	0 : 2	1 točka

Tabela 7: Razpored tekem in rezultati v skupini D

Datum	Kraj	Tekma	Rezultat
13. 6. 2010	Durban	Nemčija – Avstralija	4 : 0 (2 : 0)
13. 6. 2010	Tshwane/Pretoria	Srbija – Gana	0 : 1 (0 : 0)
18. 6. 2010	Port Elizabeth	Nemčija – Srbija	0 : 1 (0 : 1)
19. 6. 2010	Rustenburg	Gana – Avstralija	1 : 1 (1 : 1)
23. 6. 2010	Johannesburg	Gana – Nemčija	0 : 1 (0 : 0)
23. 6. 2010	Nelspruit	Avstralija – Srbija	2 : 1 (0 : 0)

Tabela 8: Končni vrstni red v skupini D

1. Nemčija	3 2 0 1	5 : 1	6 točk
2. Gana	3 1 1 1	2 : 2	4 točke
3. Avstralija	3 1 1 1	3 : 6	4 točke
4. Srbija	3 1 0 2	2 : 3	3 točke

Tabela 9: Razpored tekem in rezultati v skupini E

Datum	Kraj	Tekma	Rezultat
14. 6. 2010	Johannesburg	Nizozemska – Danska	2 : 0 (0 : 0)
14. 6. 2010	Mangaung/Bloemfontein	Japonska – Kamerun	1 : 0 (1 : 0)
19. 6. 2010	Durban	Nizozemska – Japonska	1 : 0 (0 : 0)
19. 6. 2010	Tshwane/Pretoria	Kamerun – Danska	1 : 2 (1 : 1)
24. 6. 2010	Rustenburg	Danska – Japonska	1 : 3 (0 : 2)
24. 6. 2010	Cape Town	Kamerun – Nizozemska	1 : 2 (0 : 1)

Tabela 10: Končni vrstni red v skupini E

1. Nizozemska	3 3 0 0	5 : 1	9 točk
2. Japonska	3 2 0 1	4 : 2	6 točk
3. Danska	3 1 0 2	3 : 6	3 točke
4. Kamerun	3 0 0 3	2 : 5	0 točk

Tabela 11: Razpored tekem in rezultati v skupini F

Datum	Kraj	Tekma	Rezultat
14. 6. 2010	Cape Town	Italija – Paragvaj	1 : 1 (0 : 1)
15. 6. 2010	Rustenburg	Nova Zelandija – Slovaška	1 : 1 (0 : 1)
20. 6. 2010	Mangaung/Bloemfontein	Slovaška – Paragvaj	0 : 2 (0 : 1)
20. 6. 2010	Nelspruit	Italija – Nova Zelandija	1 : 1 (1 : 1)
24. 6. 2010	Johannesburg	Slovaška – Italija	3 : 2 (1 : 0)
24. 6. 2010	Polokwane	Paragvaj – Nova Zelandija	0 : 0

Tabela 12: Končni vrstni red v skupini F

1. Paragvaj	3 1 2 0	3 : 1	5 točk
2. Slovaška	3 1 1 1	4 : 5	4 točke
3. Nova Zelandija	3 0 3 0	2 : 2	3 točke
4. Italija	3 0 2 1	4 : 5	2 točki

Tabela 13: Razpored tekem in rezultati v skupini G

Datum	Kraj	Tekma	Rezultat
15. 6. 2010	Port Elizabeth	Slonokoščena obala – Portugalska	0 : 0
15. 6. 2010	Johannesburg	Brazilija – Severna Koreja	2 : 1 (0 : 0)
20. 6. 2010	Johannesburg	Brazilija – Slonokoščena obala	3 : 1 (1 : 0)
21. 6. 2010	Cape Town	Portugalska – Severna Koreja	7 : 0 (1 : 0)
25. 6. 2010	Durban	Portugalska – Brazilija	0 : 0
25. 6. 2010	Nelspruit	Severna Koreja – Slonokoščena obala	0 : 3 (0 : 2)

Tabela 14: Končni vrstni red v skupini G

1. Brazilija	3 2 1 0	5 : 2	7 točk
2. Portugalska	3 1 2 0	7 : 0	5 točk
3. Slonokoščena obala	3 1 1 1	4 : 3	4 točke
4. Severna Koreja	3 0 0 3	1 : 12	0 točk

Tabela 15: Razpored tekem in rezultati v skupini H

Datum	Kraj	Tekma	Rezultat
16. 6. 2010	Nelspruit	Honduras – Čile	0 : 1 (0 : 1)
16. 6. 2010	Durban	Španija – Švica	0 : 1 (0 : 1)
21. 6. 2010	Port Elizabeth	Čile – Švica	1 : 0 (0 : 0)
21. 6. 2010	Johannesburg	Španija – Honduras	2 : 0 (1 : 0)
25. 6. 2010	Tshwane/Pretoria	Čile – Španija	1 : 2 (0 : 2)
25. 6. 2010	Mangaung/Bloemfontein	Švica – Honduras	0 : 0

Tabela 16: Končni vrstni red v skupini H

1. Španija	3 2 0 1	4 : 2	6 točk
2. Čile	3 2 0 1	3 : 2	6 točk
3. Švica	3 1 1 1	1 : 1	4 točke
4. Honduras	3 0 1 2	0 : 3	1 točka

V nadaljevanju bodo prikazane še tabele z rezultati v izločilnem delu tekmovanja (osmina finala, četrtfinale, polfinale, tekma za 3. mesto in finale). V ta del tekmovanja se je uvrstilo tistih šestnajst reprezentanc, ki so osvojile prvo oziroma drugo mesto v svoji skupini.

Tabela 17: Razpored tekem in rezultati v osmini finala

Datum	Kraj	Tekma	Rezultat
26. 6. 2010	Port Elizabeth	Urugvaj – Južna Koreja	2 : 1 (1 : 0)
26. 6. 2010	Rustenburg	ZDA – Gana	1 : 2 (1 : 1; 0 : 1)
27. 6. 2010	Johannesburg	Argentina – Mehika	3 : 1 (2 : 0)
27. 6. 2010	Mangaung/Bloemfontein	Nemčija – Anglija	4 : 1 (2 : 1)
28. 6. 2010	Durban	Nizozemska – Slovaška	2 : 1 (1 : 0)
28. 6. 2010	Tshwane/Pretoria	Paragvaj – Japonska	0 : 0 (5 : 3 enajstmetrovke)
29. 6. 2010	Johannesburg	Brazilijska – Čile	3 : 0 (2 : 0)
29. 6. 2010	Cape Town	Španija – Portugalska	1 : 0 (0 : 0)

V četrtfinale so napredovale reprezentance Urugvaja, Gane, Argentine, Nemčije, Nizozemske, Paragvaja, Brazilijske in Španije. Tekma med ZDA in Gano se je po rednem delu končala z rezultatom 1 : 1, zato so se igrali podaljški. V podaljšku je Gani uspelo doseči zadetek, zato so se uvrstili v četrtfinale. Rezultat na tekmi med Paragvajem in Japonsko pa je bil 0 : 0 po rednem delu in dvema podaljškoma. V streljanju enajstmetrovk je bil s 5 : 3 uspešnejši Paragvaj.

Tabela 18: Razpored tekem in rezultati v četrtfinalu

Datum	Kraj	Tekma	Rezultati
2. 7. 2010	Port Elizabeth	Nizozemska – Brazilijska	2 : 1 (0 : 1)
2. 7. 2010	Johannesburg	Urugvaj – Gana	1 : 1 (1 : 1; 0 : 0; 4 : 2 enajstmetrovke)
3. 7. 2010	Cape Town	Argentina – Nemčija	0 : 4 (0 : 1)
3. 7. 2010	Johannesburg	Paragvaj – Španija	0 : 1

V polfinale so se uvrstile reprezentance Nizozemske, Urugvaja, Nemčije in Španije. Tekma med Urugvajem in Gano se je po rednem delu končala z neodločenim izidom 1 : 1. Urugvaj je uspel izničiti vodstvo Gane iz prvega polčasa. Ker tudi v podaljšku niso bili doseženi zadetki, so o potniku v polfinale odločale enajstmetrovke. S 4 : 2 je bil uspešnejši Urugvaj.

Tabela 19: Razpored tekem in rezultati v polfinalu

Datum	Kraj	Tekma	Rezultat
6. 7. 2010	Cape Town	Urugvaj – Nizozemska	2 : 3 (1 : 1)
7. 7. 2010	Durban	Nemčija – Španija	0 : 1 (0 : 0)

V finale sta se uvrstili reprezentanci Nizozemske in Španije, Nemčija in Urugvaj pa sta se pomerila za 3. mesto.

Tabela 20: Za 3. mesto

Datum	Kraj	Tekma	Rezultat
10. 7. 2010	Port Elizabeth	Urugvaj – Nemčija	2 : 3 (1 : 1)

Tretje mesto je osvojila reprezentanca Nemčije.

Tabela 21: Finale

Datum	Kraj	Tekma	Rezultat
11. 7. 2010	Johannesburg	Nizozemska – Španija	0 : 1 (0 : 0; 0 : 1)

Svoj prvi naslov svetovnega prvaka je slavila reprezentanca Španije. Po rednem delu je bil rezultat neodločen 0 : 0, zato so se igrali podaljški. Zmagoviti zadetek je bil dosežen v drugem podaljšku.

5.2 VZOREC SPREMENLJIVK

Vzorec spremenljivk je sestavljen iz devetih glavnih točk.

1. Splošne značilnosti doseženih zadetkov:

- končni vrstni red,
- povprečno število doseženih zadetkov,
- učinkovitost doseganja zadetkov,
- povprečno število prejetih zadetkov,
- učinkovitost streljanja proti nasprotnikovim vratom,
- odstotek posesti žoge,
- povprečno število prekrškov,

- pomembnost doseganja prvega zadetka,
 - najboljši strelci.
2. Doseganje zadetka glede na vrsto napada:
- počasen kontinuiran napad,
 - hiter kontinuiran napad,
 - napad z menjavo ritma,
 - protinapad.
3. Način doseganja zadetkov:
- dvojna podaja,
 - podaja v globino,
 - podaja iz krilnega položaja,
 - individualni prodor,
 - napaka nasprotnika,
 - odbita žoga,
 - prekinitev,
 - povratna podaja.
4. Čas trajanja napada:
- 1–4 sekunde,
 - 5–8 sekund,
 - 9–12 sekund,
 - 13–16 sekund,
 - nad 17 sekund.
5. Časovno obdobje tekme, v katerem je dosežen zadek:
- 1.–15. minuta,
 - 16.–30. minuta,
 - 31.–45. minuta,
 - sodnikov podaljšek v 1. polčasu,
 - 46.–60. minuta,
 - 61.–75. minuta,
 - 76.–90. minuta,

- sodnikov podaljšek v 2. polčasu,
- prvi podaljšek,
- drugi podaljšek.

6. Del telesa, s katerim je dosežen zadetek:

- noga,
- glava,
- drugo.

7. Doseganje zadetka glede na igralno mesto:

- napadalec,
- centralni zvezni igralec,
- krilni zvezni igralec,
- centralni obrambni igralec,
- krilni obrambni igralec,
- vratar,
- avtogol.

8. Oddaljenost od vrat:

- 0–5 metrov (vratarjev prostor),
- 5–11 metrov,
- 11–16 metrov,
- 16–25 metrov,
- 25 metrov in več.

9. Število predhodnih podaj:

- 0–3,
- 4–6,
- 7–9,
- 10 in več.

5.2.1 Razlaga spremenljivk

1. Splošne značilnosti doseženih zadetkov

a) Končni vrstni red

Končni vrstni red pokaže uvrstitev vseh reprezentanc svetovnega prvenstva od 1. do 32. mesta.

b) Povprečno število doseženih zadetkov

Povprečno število doseženih zadetkov dobimo tako, da število vseh doseženih zadetkov delimo s številom odigranih tekem za vsako fazo tekmovanja posebej.

c) Učinkovitost doseganja zadetkov

Število doseženih zadetkov posamezne reprezentance delimo s številom odigranih tekem. Tako je ugotovljena učinkovitost posamezne reprezentance.

d) Povprečno število prejetih zadetkov

Povprečno število prejetih zadetkov posamezne reprezentance dobimo tako, da število vseh prejetih zadetkov delimo s številom odigranih tekem.

e) Učinkovitost streljanja proti nasprotnikovim vratom

Število vseh strelav posamezne reprezentance proti vratom delimo s številom doseženih zadetkov. Tako ugotovimo učinkovitost streljanja posamezne reprezentance proti nasprotnikovim vratom.

f) Odstotek posesti žoge

Odstotek posesti žoge nam pove, koliko časa ima neko moštvo žogo v svoji posesti v primerjavi z nasprotnikom.

g) Povprečno število prekrškov

Povprečno število prekrškov posamezne reprezentance dobimo tako, da število vseh storjenih prekrškov delimo s številom odigranih tekem.

h) Pomembnost doseganja prvega zadetka

Ugotavljali smo, katera reprezentanca je na posamezni tekmi dosegla prva zadetek, in v kolikšni meri je to vplivalo na končni rezultat.

i) Najboljši strelci

Ugotavljali smo, kateri so bili najboljši strelci na svetovnem prvenstvu leta 2010 in njihove karakteristike.

2. Doseganje zadetka glede na vrsto napada

a) Počasen kontinuiran napad

Počasen kontinuiran napad je napad počasnega ritma, dolge posesti žoge in povratnih podaj. Značilnost tega napada je igra proti postavljeni obrambi. Do zaključka napada lahko pride po številnih podajah, prodorih ali varanjih. Zelo pomemben kriterij, ki opredeljuje ta tip napada, je ritem napadanja.

b) Hiter kontinuiran napad

Glavni značilnosti hitrega kontinuiranega napada sta hitro potovanje žoge in hiter zaključek akcije proti postavljeni oziroma delno postavljeni obrambi. Potovanje žoge je hitro s podajami ali varanjem v hitrem teku. V ta tip napada ne spadajo neizdelane akcije hitrih, slučajno uspešnih podaj zaradi agresivne obrambe nasprotnika, razen v primeru, ko ta prinese nevarnost za nasprotnikova vrata.

c) Napad z menjavo ritma

Poznamo dve kategoriji napada z menjavo ritma, in sicer hitro počasen ter počasno hiter napad. Hitro počasen je neuspešen napad brez izgubljene žoge, ki se je nadaljeval kot napad proti postavljeni obrambi. Počasno hiter napad pa pomeni presenečenje v spremembi ritma napada po dolgi posesti žoge. Počasno hiter napad se lahko konča z izgubljeno žogo ali zaključkom akcije. Hitro počasen napad se lahko spremeni v počasno hiter napad.

d) Protinapad

Je najuspešnejši in najučinkovitejši način napada. Tu med začetkom in zaključkom napada ni vmesnih podajanj. Začne se s svoje polovice igrišča, navadno celo iz obrambne cone. V napad se podaja v diagonalni smeri ali v globino, glede na položaj soigralcev in nasprotnih igralcev. Napadalci, ki sodelujejo v napadu, morajo biti zelo hitri, da jih nasprotnik, če je bila žoga podana za njegov hrbet, pred zaključkom napada ne dohiti. Velika prednost tega napada je, da se z njim doseže številčna premoč in s tem olajša zaključek napada.

3. Način doseganja zadetkov

a) Dvojna podaja

Za izvedbo dvojne podaje sta potrebna najmanj dva igralca istega moštva. Igralec poda žogo v noge soigralcu, ki se mu je predhodno ustrezno odkril, sledi tek, vrnjena podaja v prostor brez predhodnega zaustavljanja žoge, nato sprejem nazaj podane žoge od soigralca, kateremu je bila predhodno podana žoga ter nadaljevanje igre.

b) Podaja v globino

Pri podaji v globino igralec poda žogo v smeri naprej proti vratom nasprotnika, od koder njegov soigralec nadaljuje napad. Te podaje so lahko izvedene po tleh ali po zraku. Sem uvrščamo tudi podaje v prazen prostor.

c) Podaja iz krilnega položaja

Pred začetkom napada, ki pripelje do ustvarjene priložnosti, sledi podaja iz krilnega položaja. Sem spadajo vse akcije, kjer je prišlo do podaje ali prodora od roba stranske črte kazenskega prostora do vzdolžne črte v širino ter od prečne črte do polovice igrišča v globino. Ločimo podaje na prvo vratnico (od sredine vrat k bližnji vratnici), na drugo vratnico (od sredine vrat k daljni vratnici) in podaje nazaj (na rob kazenskega prostora).

d) Individualni prodor

Osnovna zahteva individualnega prodora je, da igralec v polni hitrosti z vodenjem žoge pred seboj prodira v različnih smereh proti vratom nasprotnika. Ti prodori so lahko dolgi tudi po več metrov, če igralec ni pokrit s strani obrambnih igralcev. V nasprotnem primeru

lahko uporabi varanje kot sredstvo, s katerim doseže prednost pred nasprotnikom in ustvari pogoje za lažje napredovanje napada.

e) Napaka nasprotnika

Napake so sestavni del nogometne igre. Najbolj nevarne napake so tiste, ki se dogajajo v neposredni bližini vrat, kajti v zelo kratkem času se napadalec znajde pred vratarjem in to se v večini primerov konča z doseženim zadetkom. Do napak pride v določenem trenutku, ko posameznik slabo oceni igralno situacijo zaradi utrujenosti, popuščanja koncentracije, neuspešne komunikacije s soigralci, lahko pa tudi kot posledica dobre obrambe nasprotnega moštva.

f) Odbita žoga

Pri posredovanjih vratarjev, blokiranju strelav nasprotnikovih igralcev in žogah, ki zadenejo okvir vrat, se velikokrat zgodi, da se te nekontrolirano odbijejo v različne smeri ter tako predstavljajo nevarnost za doseganje zadetka, kadar se v njeni bližini znajde nasprotnikov igralec.

g) Prekinitve

K prekinitvam spadajo vse prekinitve nogometne igre, do katerih je prišlo zaradi prekrškov nasprotne ekipe, žoge izven stranske linije (avt), žoge izven prečne linije (kot) ter sodniškega meta. Prekinitve se izvajajo z direktnim ali indirektnim prostim strelom.

h) Povratna podaja

Pri povratnih podajah potuje žoga vzporedno z igralcem, ki podaja žogo oziroma v smeri za njegovim hrbtom. V trenutku podaje se njegov soigralec nahaja za njegovim hrbtom. Te podaje se lahko izvajajo na kratkih oziroma daljših razdaljah, običajno po tleh. Podaje so izvedene znotraj kazenskega prostora in v podaljšku stranskih črt kazenskega prostora.

4. Čas trajanja napada

Pri doseženih zadetkih traja napad od trenutka odvzema žoge, ko ta pride v posest moštva, pa vse do trenutka, ko igralec tega istega moštva doseže zadetek. Čas se meri v sekundah.

5. Časovno obdobje tekme, v katerem je dosežen zadetek

Igralni čas je razdeljen na šest enakovrednih obdobj po 15 minut in na oba sodniška podaljška v rednem delu ter dva podaljška, kadar na izločilnih tekmah v rednem delu ni bilo zmagovalca.

6. Del telesa, s katerim je dosežen zadetek

Udarec se navadno izvede z nogo ali glavo, kar je odvisno od načina priprave zaključka napada, postavitve nasprotnih igralcev in vratarja ter od predhodnega gibanja igralca, ki izvede udarec.

7. Doseganje zadetka glede na igralno mesto

Dosežen zadetek je pripisan igralcu, ki igra na določenem igralnem mestu od samega začetka tekme. Če doseže zadetek krilni obrambni igralec, je zadetek pripisan krilnemu obrambnemu igralcu, ne pa igralnemu mestu, na katerem je bil ob zaključnem strelu.

8. Oddaljenost od vrat

Pri vsakem doseženem zadetku se je ugotavljala oddaljenost od vrat tistega igralca, ki je dosegel zadetek.

9. Število predhodnih podaj

Podaje med soigralci so posledica uspešno vzpostavljene komunikacije med njimi. Raziskovano je bilo, koliko podaj je naredila posamezna reprezentanca (ne da bi vmes žoga prešla v nasprotnikovo posest), preden je dosegla zadetek.

5.3 ZBIRANJE PODATKOV

Vseh 64 tekem svetovnega prvenstva smo posneli z DVD predvajalnikom. Vse dosežene zadetke na posamezni tekmi smo pregledali trikrat do štirikrat. Nato smo začeli vnašati podatke v prilagojen obrazec glede na vzorec spremenljivk (slika 1).

Slika 1: Obrazec

TEKMA	-					
Kraj, datum						
Stadion						
Strelci (minuta)						
Splošne značilnosti doseženih zadetkov	Rezultat	-				
	Število strelav proti vratom	-				
	Število strelav v okvir gola	-				
	Odstotek posesti žoge	-				
	Število storjenih prekrškov	-				
Vrsta napada	Počasen kontinuiran napad					
	Hiter kontinuiran napad					
	Napad z menjavo ritma					
	Protinapad					
Način doseganja zadetkov	Dvojna podaja					
	Podaja v globino					
	Podaja iz krilnega položaja					
	iz leve strani					
	na prvo vratnico					
	po tleh					
	po zraku					
	na drugo vratnico					
	po tleh					
	po zraku					
	iz desne strani					
	na prvo vratnico					
	po tleh					
	po zraku					
	na drugo vratnico					
	po tleh					
	po zraku					
	podaja nazaj					
	Odbita žoga					
	Povratna podaja					
	Individualni prodor					
	Napaka nasprotnika					
	Prekinitev					
	enajstmetrovka					
levi kot						
desni kot						
po izvedenem prostem strelu						
prosti strel						
Čas trajanja napada	1-4 sekunde					
	5-8 sekund					
	9-12 sekund					
	13-16 sekund					
	nad 17 sekund					
Časovno obdobje tekme, v katerem je dosežen zadelek	1.-15. min					
	16.-30. min					
	31.-45. min					
	sodnikov podaljšek v 1. polčasu					
	46.-60. min					
	61.-75. min					
	76.-90. min					
	sodnikov podaljšek v 2. polčasu					
	1. podaljšek					
2. podaljšek						
Del telesa, s katerim je dosežen zadelek	Noga					
	desna					
	leva					
	Glava					
Glede na igralno mesto	Drugo					
	Napadalec					
	Centralni zvezni igralec					
	Krilni zvezni igralec					
	Krilni obrambni igralec					
	Centralni obrambni igralec					
	Vratar					
Oddaljenost od vrat	Avtogol					
	0-5 metrov (vratarjev prostor)					
	5-11 metrov					
	11m					
	11-16 metrov					
	16-25 metrov					
Število predhodnih podaj	25 metrov in več					
	0-3					
	4-6					
	7-9					
	10 in več					

5.4 METODE OBDELAVE PODATKOV

Zbrane podatke smo obdelali z osnovnimi postopki opisne (deskriptivne) statistike na vseh glavnih spremenljivkah. Izračunali smo vsote, povprečja in odstotkovne vrednosti. Podatke smo številčno izražene vpisovali v tabele in jih na koncu preverili.

Rezultati bodo v nadaljevanju prikazani tako v opisni kot tudi v grafični obliki.

6 REZULTATI IN RAZPRAVA

6.1 SPLOŠNE ZNAČILNOSTI DOSEŽENIH ZADETKOV

6.1.1 Končni vrstni red

Naslov svetovnega prvaka je prvič v svoji zgodovini osvojila reprezentanca Španije. Reprezentance, ki se niso uspele prebiti iz skupinskega dela, smo razvrstili glede na število osvojenih točk v skupini. Reprezentance, ki so izpadle v osmini finala oziroma četrtfinalu, pa smo razvrstili glede na boljšo razliko med doseženimi in prejetimi zadetki.

Tabela 22: Končni vrstni red

KONČNI VRSTNI RED	
1. Španija	17. Slonokoščena obala
2. Nizozemska	18. Slovenija
3. Nemčija	19. Švica
4. Urugvaj	20. Južna Afrika
5. Brazilija	21. Avstralija
6. Argentina	22. Nova Zelandija
7. Gana	23. Srbija
8. Paragvaj	24. Danska
9. Portugalska	25. Grčija
10. Japonska	26. Italija
11. ZDA	27. Nigerija
12. Mehika	28. Alžirija
13. Južna Koreja	29. Francija
14. Slovaška	30. Honduras
15. Čile	31. Kamerun
16. Anglija	32. Severna Koreja

O kakšnem večjem presenečenju na tem prvenstvu ne moremo govoriti. Za pričakovati je bilo, da bodo sam vrh zasedale močne evropske in južnoameriške reprezentance. Največje razočaranje sta bili reprezentanci Francije in Italije, saj sta se morali od prvenstva posloviti že v skupinskem delu s samo po dvema osvojenima točkama.

6.1.2 Povprečno število doseženih zadetkov

Na svetovnem prvenstvu je bilo odigranih 64 tekem, na katerih je bilo doseženih 145 zadetkov. To pomeni, da so gledalci, ki so v živo spremljali tekme na stadionih, in vsi tisti, ki so bili v času tekem pred malimi ekrani, videli povprečno 2,27 zadetka na tekmo. To povprečje predstavlja dokaj nizko vrednost. Med analizirane zadetke spadajo vsi tisti, ki so bili doseženi v rednem delu in v podaljšku. Enajstmetrovk, ki so jih izvajale reprezentance Paragvaja in Japonske ter Urugvaja in Gane po končanem podaljšku za uvrstitev v četrtfinale oziroma za polfinale, nismo analizirali.

Tabela 23: Povprečno število doseženih zadetkov

FAZA TEKMOVANJA	ŠTEVILO ZADETKOV	ŠTEVILO TEKEM	POVPREČNO ŠTEVILO ZADETKOV NA TEKMO
Skupina A	11	6	1,83
Skupina B	17	6	2,83
Skupina C	9	6	1,50
Skupina D	12	6	2,00
Skupina E	14	6	2,33
Skupina F	13	6	2,17
Skupina G	17	6	2,83
Skupina H	8	6	1,33
Skupaj (skupinski del)	101	48	2,10
Osmina finala	22	8	2,75
Četrtfinale	10	4	2,50
Polfinale	6	2	3,00
3. mesto	5	1	5,00
Finale	1	1	1,00
Skupaj (izločilni del)	44	16	2,75
SKUPAJ	145	64	2,27

Največ zadetkov je bilo doseženih v drugem krogu v skupini G med reprezentancama Portugalske in Severne Koreje. Slednja je izgubila z visokih 7 : 0. Na tekmah med reprezentancami Urugvaj – Francija, Anglija – Alžirija, Paragvaj – Nova Zelandija, Slonokoščena obala – Portugalska, Portugalska – Brazilija in Švica – Honduras v skupinskem delu ter Paragvaj – Japonska v osmini finala ni bilo doseženih zadetkov.

V skupinskem delu je bil povprečno dosežen 101 zadenek, kar znaša povprečno 2,10 zadetka na tekmo (tabela 23). Vzrokov za tako nizko povprečje je lahko več. Zelo pomemben vzrok so zagotovo dolga državna ligaška in pokalna ter kontinentalna

tekmovanja, ki so zelo utrudila igralce, tako fizično kot psihično. Časa za ustrezno pripravo na svetovno prvenstvo pa ni ostalo veliko. Potem so bile tu še vuvuzele. Ta afriški glasbeni inštrument oddaja zelo močan in nadležen zvok, ki je onemogočal uspešno vzpostavljanje komunikacije med igralci na igrišču. Največ zadetkov je bilo doseženih v skupinah B in G, povprečno kar 2,83 na tekmo (tabela 23). Visoko povprečje v teh dveh skupinah je bilo pričakovano, saj so tu igrali reprezentanti Argentine, Brazilije, Portugalske in Slonokoščene obale. Ti igralci so člani nekaterih najboljših in najprestižnejših klubov v Evropi in po svetu. Imajo izjemne tehnično in taktične ter motorične sposobnosti, ki jim omogočajo, da izkoristijo že najmanjšo priložnost za dosego zadetka. Najmanj zadetkov pa so dosegli v skupini H, povprečno le 1,33 na tekmo (tabela 23). Iz tega lahko sklepamo, da si nobena reprezentanca v tej skupini ni upala preveč tvegati. Tisti, ki so prvi dosegli zadetek, so nato storili vse, da ga ne prejmejo.

V izločilnem delu je bilo doseženih 44 zadetkov, povprečno 2,75 na tekmo (tabela 23). V primerjavi s skupinskim delom se je ta povprečna vrednost zelo spremenila. V tem delu tekmovanja je bila pričakovana spremenjena taktika s strani večine reprezentanc, saj je sedaj o napredovanju odločala le ena tekma. Reprezentance naj bi zaigrale previdneje, z manj tveganja v fazi napada. Vendar pa dosti selektorjev ni spreminjalo načina igre iz skupinskega dela. Reprezentance Španije, Nizozemske, Brazilije in Argentine, ki imajo tehnično in taktično vrhunsko usposobljene igralce, so še naprej težile k čim večjemu zadrževanju žoge v svoji posesti. Prisotna je bila tudi velika odločenost, želja po zmagi. Oboje je pripomoglo k večjemu številu priložnosti za dosego zadetka.

Povprečje doseženih zadetkov na svetovnem prvenstvu leta 2002 na Japonskem in v Južni Koreji znaša 2,5 na tekmo (Zelenik, 2004). To je številčno primerljivo s tem svetovnim prvenstvom.

6.1.3 Učinkovitost doseganja zadetkov

Vrstni red glede na učinkovitost posameznih reprezentanc ne sovпада s končnim vrstnim redom osvojenih mest. Vendar pa zelo jasno loči uspešne reprezentance od manj uspešnih. Spodnja tabela prikazuje učinkovitost igre v fazi napada in ne daje vpogleda v celotno kvaliteto posamezne reprezentance.

Tabela 24: Učinkovitost posameznih reprezentanc glede na število doseženih zadetkov

VRSTNI RED	ŠTEVILO ZADETKOV	ŠTEVILO TEKEM	POVPREČNO ŠTEVILO DOSEŽENIH ZADETKOV NA TEKMO
1. Nemčija	16	7	2,29
2. Argentina	10	5	2,00
3. Brazilija	9	5	1,80
4. Portugalska	7	4	1,75
5. Nizozemska	12	7	1,71
6. Urugvaj	11	7	1,57
7. Južna Koreja	6	4	1,50
8. Slonokoščena obala	4	3	1,33
9. Italija	4	3	1,33
10. Slovaška	5	4	1,25
11. ZDA	5	4	1,25
12. Španija	8	7	1,14
13. Gana	5	5	1,00
14. Mehika	4	4	1,00
15. Japonska	4	4	1,00
16. Slovenija	3	3	1,00
17. Avstralija	3	3	1,00
18. Danska	3	3	1,00
19. Nigerija	3	3	1,00
20. Južna Afrika	3	3	1,00
21. Anglija	3	4	0,75
22. Čile	3	4	0,75
23. Nova Zelandija	2	3	0,67
24. Kamerun	2	3	0,67
25. Grčija	2	3	0,67
26. Srbija	2	3	0,67
27. Paragvaj	3	5	0,60
28. Švica	1	3	0,33
29. Severna Koreja	1	3	0,33
30. Francija	1	3	0,33
31. Honduras	0	3	0
32. Alžirija	0	3	0

Če se osredotočimo na zgornjo polovico tabele, lahko opazimo, da se od šestnajstih reprezentanc v osmino finala niso uvrstile samo tri, in sicer Slonokoščena obala, Italija ter Slovenija. Zato lahko trdimo, da je učinkovitost povezana s končno uvrstitvijo reprezentanc (tabela 24).

Najbolj učinkoviti sta bili reprezentanci Nemčije in Argentine s povprečnimi 2,29 in 2,00 doseženimi zadetki na tekmo (tabela 24). To sta reprezentanci, ki gojita povsem drugačen stil igre. Za Nemčijo je značilna borbenost in nepopustljivost. Njihova igra je temeljila na agresivni conski obrambi in hitrem prehodu iz obrambe v napad, ko nasprotnikova obramba še ni bila postavljena oziroma je bila delno postavljena. Za Argentino pa je bolj značilna igra kratkih pasov na majhnem prostoru in dolgo zadrževanje žoge v svoji posesti. V napadu in zvezni vrsti imajo igralce, ki so sposobni z eno potezo odločiti tekmo.

Nekoliko presenetljivo je, da je svetovni prvak Španija šele na 12. mestu med vsemi udeleženkami svetovnega prvenstva (tabela 24). Moramo pa poudariti dejstvo, da je Španija reprezentanca, ki je povprečno najdlje držala žogo v svoji posesti. Priigrali so si veliko priložnosti za zadetek, ki pa jih niso dobro izkoriščali.

Zadetka ni uspelo doseči dvema reprezentancama. To sta Honduras in Alžirija (tabela 24).

6.1.4 Povprečno število prejetih zadetkov

Spodnja tabela nam daje predstavo o kvaliteti posamezne reprezentance v fazi branjenja, ne pa njene celotne kakovosti. Najbolj nesrečna reprezentanca turnirja je bila Portugalska, saj so morali turnir zapustiti po samo enem prejetem zadetku (tabela 25).

Če se osredotočimo na zgornjo polovico tabele, potem opazimo, da je kar devet od šestnajstih reprezentanc, ki so se uvrstile v osmino finala, prejelo povprečno manj kot 1,20 zadetka na tekmo (tabela 25). To so Portugalska, Španija, Paragvaj, Japonska, Nemčija, Brazilija, Gana, Nizozemska in Urugvaj.

Tabela 25: Povprečno število prejetih zadetkov

VRSTNI RED	PREJETI ZADETKI	ŠTEVILO TEKEM	POVPREČNO ŠTEVILO PREJETIH ZADETKOV NA TEKMO
1. Portugalska	1	4	0,25
2. Španija	2	7	0,29
3. Švica	1	3	0,33
4. Paragvaj	2	5	0,40
5. Japonska	2	4	0,50
6. Alžirija	2	3	0,67
7. Nova Zelandija	2	3	0,67
8. Nemčija	5	7	0,71
9. Brazilija	4	5	0,80
10. Gana	4	5	0,80
11. Nizozemska	6	7	0,86
12. Slonokoščena obala	3	3	1,00
13. Slovenija	3	3	1,00
14. Srbija	3	3	1,00
15. Honduras	3	3	1,00
16. Urugvaj	8	7	1,14
17. Argentina	6	5	1,20
18. Čile	5	4	1,25
19. ZDA	5	4	1,25
20. Mehika	5	4	1,25
21. Anglija	5	4	1,25
22. Francija	4	3	1,33
23. Južna Afrika	5	3	1,67
24. Italija	5	3	1,67
25. Grčija	5	3	1,67
26. Nigerija	5	3	1,67
27. Kamerun	5	3	1,67
28. Slovaška	7	4	1,75
29. Južna Koreja	8	4	2,00
30. Avstralija	6	3	2,00
31. Danska	6	3	2,00
32. Severna Koreja	12	3	4,00

Iz zgornje tabele lahko sklepamo, da je povprečno število prejetih zadetkov povezano s končno uvrstitvijo posamezne reprezentance na turnirju. Sedem od osmih reprezentanc, ki so se uvrstile v četrtfinale, se namreč nahaja v zgornji polovici tabele, in sicer Španija, Paragvaj, Nemčija, Brazilija, Gana ter Urugvaj (tabela 25).

6.1.5 Učinkovitost streljanja proti nasprotnikovim vratom

Tabela 26: Število strellov proti vratom

VRSTNI RED	ŠTEVILO STRELOV	ŠTEVILO ZADETKOV	POVPREČNO ŠTEVILO STRELOV ZA ZADETEK
1. Nemčija	93	16	5,81
2. Nizozemska	87	12	7,25
3. Nova Zelandija	15	2	7,50
4. Portugalska	54	7	7,71
5. Slovaška	40	5	8,00
6. Urugvaj	93	11	8,45
7. Argentina	88	10	8,80
8. Slovenija	27	3	9,00
9. Brazilija	87	9	9,67
10. Južna Koreja	62	6	10,33
11. Japonska	42	4	10,50
12. Nigerija	32	3	10,67
13. Slonokoščena obala	43	4	10,75
14. Avstralija	35	3	11,67
15. Italija	49	4	12,25
16. Mehika	53	4	13,25
17. Južna Afrika	40	3	13,33
18. ZDA	69	5	13,80
19. Danska	42	3	14,00
20. Španija	113	8	14,13
21. Gana	91	5	18,20
22. Paragvaj	57	3	19,00
23. Čile	58	3	19,33
24. Anglija	59	3	19,67
25. Grčija	40	2	20,00
26. Srbija	45	2	22,50
27. Kamerun	49	2	24,50
28. Švica	32	1	32,00
29. Severna Koreja	34	1	34,00
30. Francija	41	1	41,00
31. Alžirija	41	0	/
32. Honduras	24	0	/

Reprezentanca Nemčije je poleg tega, da je bila najučinkovitejša v doseganju zadetkov (povprečno 2,29 na tekmo), še najučinkovitejša v streljanju proti nasprotnikovim vratom. Za doseg zadetka so povprečno potrebovali 5,83 strela (tabela 26).

Reprezentanci Nemčije sledita Nizozemska in Nova Zelandija, ki sta za dosego zadetka povprečno potrebovali 7,25 oziroma 7,50 strela (tabela 26).

Proti nasprotnikovim vratom so največkrat streljali reprezentanti Španije, in sicer 113-krat. Povprečno so potrebovali 14,13 strela za dosego zadetka, kar jih uvršča šele na 20. mesto med vsemi državami udeleženkami svetovnega prvenstva (tabela 26).

V spodnji polovici tabele se nahaja šest reprezentanc, ki se jim je uspelo uvrstiti v izločilni del tekmovanja. To so ZDA, Španija, Gana, Paragvaj, Čile in Anglija. Potrebovali so od 13,80 do 19,67 strela za dosego zadetka (tabela 26).

Streško najbolj učinkovite reprezentance, ki se niso uvrstile v izločilni del tekmovanja, so Nova Zelandija, Slovenija in Nigerija. Proti vratom so morali streljati povprečno od 7,50 do 10,67-krat, da so dosegli zadetek (tabela 26).

Streško najmanj učinkovite reprezentance pa so bile Francija, Severna Koreja in Švica. Za dosego zadetka so potrebovali povprečno 32 strel in več proti nasprotnikovim vratom (tabela 26).

Veliko število strel proti vratom nasprotnika še ne pomeni, da bo določeno moštvo prišlo do zadetka. Pomembnejša je ustreznost samega streljanja na vrata, kar pomeni, da so se igralci sposobni pravilno odločiti, kdaj, kje in kako bodo streljali.

6.1.6 Odstotek posesti žoge

Tabela 27: Odstotek posesti žoge

VRSTNI RED	VSOTA ODSTOTKOV POSESTI ŽOGE	ŠTEVILO TEKEM	POVPREČEN ODSTOTEK POSESTI ŽOGE
1. Španija	406	7	58,00
2. Argentina	288	5	57,60
3. Brazilija	279	5	55,80
4. Kamerun	160	3	53,33
5. Mehika	212	4	53,00
6. Nizozemska	369	7	52,71
7. Italija	158	3	52,67
8. Francija	156	3	52,00
9. Anglija	207	4	51,75
10. Srbija	155	3	51,67
11. Čile	205	4	51,25
12. Paragvaj	256	5	51,20
13. Slonokoščena obala	153	3	51,00
14. Nemčija	356	7	50,86
15. Južna Koreja	201	4	50,25
16. ZDA	200	4	50,00
17. Slovaška	198	4	49,50
18. Alžirija	148	3	49,33
19. Slovenija	147	3	49,00
20. Gana	244	5	48,80
21. Danska	145	3	48,33
22. Južna Afrika	143	3	47,67
23. Avstralija	141	3	47,00
24. Urugvaj	326	7	46,57
25. Grčija	139	3	46,33
26. Portugalska	184	4	46,00
27. Nova Zelandija	137	3	45,67
28. Švica	136	3	45,33
29. Nigerija	132	3	44,00
30. Honduras	130	3	43,33
31. Japonska	167	4	41,75
32. Severna Koreja	122	3	40,67

Tudi odstotek posesti žoge je eden od pokazateljev kakovosti določene reprezentance. Kakovostnejše imajo načeloma večji odstotek posesti žoge v svojih nogah. Tako bolj kontrolirajo igro in prihajajo do več priložnosti za dosego zadetka.

Rezultati te analize so pričakovani. Od šestnajstih reprezentanc, ki so se uvrstile v izločilni del tekmovanja, jih ima trinajst večji delež posesti žoge od nasprotnika. Izjema so samo Slovaška, Urugvaj in Japonska. Reprezentanti teh držav so povprečno držali žogo v svoji posesti 49,50 %, 46,57 % ter 41,75 % igralnega časa (tabela 27).

Povprečno so v svoji posesti žogo najdlje zadrževali reprezentanti Španije z 58,00 %. Sledijo jim Argentina s 57,60 % ter Brazilija s 55,80 % (tabela 27). Vse tri reprezentance so se uvrstile v četrtfinale. Tako visok povprečen odstotek je pričakovan, ker so reprezentanti teh držav odlično tehnično in taktično usposobljeni. Igrajo v najboljših klubih v Španiji, Angliji, Italiji, Nemčiji in Franciji ter drugod po svetu.

Reprezentanca Severne Koreje, ki je prejela največ zadetkov na turnirju, ima najnižji povprečen odstotek posesti žoge, in sicer 40,67 % (tabela 27).

Sama posest žoge še ni garancija za rezultatsko uspešnost, če si neko moštvo ne zna priigrati primernih priložnosti in strelav ter posledično zadetkov. Kvečjemu obratno, če je moštvo neučinkovito v fazi napada, je lahko toliko bolj ranljivo v fazi obrambe.

6.1.7 Povprečno število prekrškov

Tabela 28: Povprečno število prekrškov

VRSTNI RED	ŠTEVILO PREKRŠKOV	ŠTEVILO TEKEM	ŠTEVILO PREKRŠKOV NA TEKMO
1. Severna Koreja	26	3	8,67
2. Srbija	30	3	10,00
3. Nemčija	71	7	10,14
4. Španija	78	7	11,14
5. Anglija	50	4	12,50
6. Argentina	64	5	12,80
7. Grčija	40	3	13,33
8. Urugvaj	94	7	13,43
9. ZDA	54	4	13,50
10. Južna Koreja	57	4	14,25
11. Južna Afrika	43	3	14,33
12. Italija	43	3	14,33
13. Portugalska	60	4	15,00
14. Slovenija	45	3	15,00
15. Nigerija	45	3	15,00
16. Honduras	46	3	15,33
17. Brazilija	80	5	16,00
18. Slovaška	68	4	17,00
19. Alžirija	51	3	17,00
20. Japonska	69	4	17,25
21. Nizozemska	123	7	17,57
22. Francija	53	3	17,67
23. Gana	91	5	18,20
24. Danska	55	3	18,33
25. Kamerun	56	3	18,67
26. Slonokoščena obala	57	3	19,00
27. Paragvaj	97	5	19,40
28. Čile	78	4	19,50
29. Nova Zelandija	61	3	20,33
30. Avstralija	62	3	20,67
31. Mehika	83	4	20,75
32. Švica	65	3	21,67

Iz tabele lahko razberemo, da se osem od šestnajstih reprezentanc, ki so se uvrstile v izločilni del, nahaja v prvi polovici (tabela 28).

Prvo polovico zasedajo Nemčija, Španija, Anglija, Argentina, Urugvaj, ZDA, Južna Koreja in Portugalska. Drugo pa Brazilija, Slovaška, Japonska, Nizozemska, Gana, Paragvaj, Čile in Mehika (tabela 28).

Četrthfinalisti naredijo povprečno manj prekrškov kot reprezentance, ki so izpadle v osmini finala oziroma se niso prebile iz skupinskega dela.

Najmanj prekrškov je naredila reprezentanca Severne Koreje, povprečno samo 8,67 na tekmo. Sledita ji reprezentanci Srbije in Nemčije s povprečno 10,00 in 10,14 prekrški na tekmo (tabela 28).

Najbolj grobo so igrali reprezentanti Nove Zelandije, Avstralije, Mehike in Švice s povprečno več kot 20 prekrški na tekmo (tabela 28).

Sklepamo lahko, da je moštvo, ki na posamezni tekmi naredi manj prekrškov, rezultatsko uspešnejše. Včasih pa je veliko število prekrškov čim dlje od lastnih vrat del taktike z namenom, da se ruši kombinatorika v igri nasprotnika. Tako naj bi nasprotniku preprečevali ustvarjanje priložnosti za doseganje zadetkov.

6.1.8 Pomembnost doseganja prvega zadetka

Analiza je pokazala izredno pomembnost doseganja prvega zadetka:

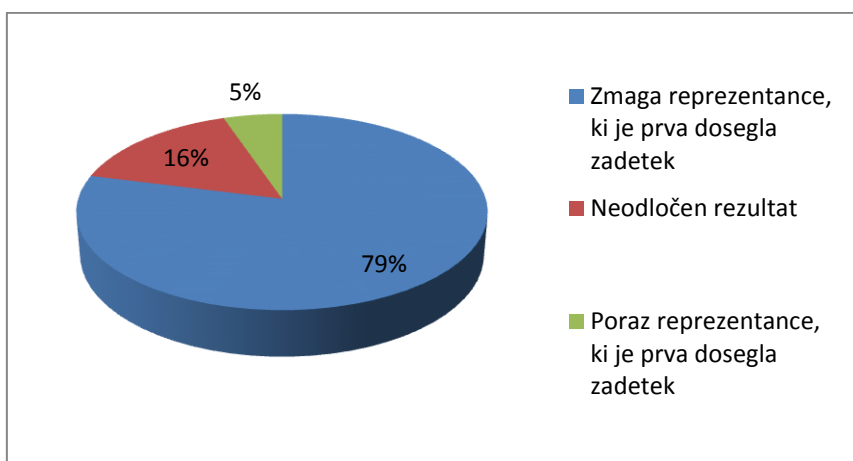
- reprezentance, ki so dosegle prve zadetek, so zmagale na 45 tekmah oziroma kar v 79 %,
- reprezentance, ki so dosegle prve zadetek, so igrale neodločeno na 9 tekmah oziroma v 16 %,
- reprezentance, ki so prve dosegla zadetek, so na koncu izgubile na 3 tekmah oziroma v 5 %.

Tabela 29: Zmage, neodločeni rezultati in porazi reprezentanc, ki so prve dosegle zadetek

1. ZADETEK	ŠTEVILO TEKEM	DELEŽ
Zmaga reprezentance, ki je prva dosegla zadetek	45	79 %
Neodločen rezultat	9	16 %
Poraz reprezentance, ki je prva dosegla zadetek	3	5 %
Skupaj	57	100 %

Nismo analizirali vseh 64 tekem, ampak samo 57. Na sedmih tekmah namreč ni bil dosežen zadetek.

Graf 1: Razmerje med zmagami, neodločenimi rezultati in porazi reprezentanc, ki so prve dosegle zadetek

Reprezentance, ki so prve dosegle zadetek, so na 57 tekmah zmagale 45-krat, to je 79 %. Devetkrat so igrale neodločeno, kar predstavlja 16 %. Samo trikrat pa so izgubile, to pomeni 5 % (tabela 29, graf 1).

Dejstvo je, da je moštvo, ki prvo doseže zadetek, v prednosti pred nasprotnikom. Moštvo, ki vodi, lahko igra veliko bolj racionalno, manj tvega. Pozornost je bolj namenjena obrambnim nalogam. Na drugi strani pa je moštvo, ki izgublja, prisiljeno spremeniti taktiko. Če želijo doseči izenačujoči zadetek, morajo večjo pozornost nameniti napadalnim akcijam in več tvegati. Pri tem pa obstaja nevarnost, da zanemarijo fazo obrambe. Prav tako je tudi čas zaveznik moštva, ki je v vodstvu.

Poleg taktičnega vidika moramo upoštevati tudi psihološkega. Moštvo, ki prvo doseže zadetek, postane samozavestnejše. Prepričanje v lastne sposobnosti postane trdnejše. Moštvo, ki izgublja, pa ima načeto samozavest in psihološko stabilnost, kar lahko poruši sistem dogovorjene taktike. To je v veliki meri odvisno od psihološke pripravljenosti moštva in izkušenosti igralcev. Čedalje bolj je prisotna tudi nervoza, ki ruši homogenost znotraj moštva. Posledica tega je pojavljanje napak, kar še dodatno otežuje moštvu, da bi doseglo zadetek.

Do popolnega preobrata je prišlo na tekmah med reprezentancami Grčija – Nigerija v skupini B, Kamerun – Danska v skupini E ter na tekmi Nizozemska – Brazilija v četrtfinalu. Nigerija je povedla, potem pa so že v prvem polčasu ostali z igralcem manj na igrišču. Selektor Grčije se je odločil za napadalnejši pristop in opravil določene menjave, kar se jim je na koncu obrestovalo z zmago. V skupini E je po napaki v zadnji obrambni vrsti danske reprezentance povedel Kamerun. Do konca tekme je Danska uspela spreobrniti izid v svojo korist, ker so v fazi napada več tvegali. V četrtfinalu je povedla reprezentanca Brazilije v prvem polčasu. Nizozemska je nato uspela izenačiti po napaki brazilskega vratarja in zveznega igralca, zmagoviti zadetek pa so dosegli iz prekinitve, in sicer iz desnega kota.

6.1.9 Najboljši strelci

Thomas Müller (Nemčija)

Rojen: 13. 9. 1989 (v času SP je bil star 20 let)

Klub: Bayern – Nemčija (v času SP)

Višina, teža: 186 cm, 74 kg

Igralno mesto: napadalec, krilni zvezni igralec

Na svetovnem prvenstvu je dosegel pet zadetkov. V skupinskem delu je dosegel zadetek proti Avstraliji. To je bil njegov prvenec v nemškem dresu. V osmini finala je reprezentanci Anglije dvakrat zatresel mrežo. Po en zadetek pa je dosegel še proti reprezentanci Argentine v četrtfinalu in proti Urugvaju na tekmi za 3. mesto. Štiri zadetke je dosegel z desno nogo, enega pa z glavo. Je hiter, fizično močan igralec z zelo dobro

razvitim občutkom za gol. Dobil je nagrado za najboljšega strelca prvenstva in najboljšega mladega igralca prvenstva.

Wesley Sneijder (Nizozemska)

Rojen: 9. 6. 1984 (v času SP je bil star 26 let)

Klub: Inter – Italija (v času SP)

Višina, teža: 170 cm, 67 kg

Igralno mesto: centralni zvezni igralec

Na svetovnem prvenstvu je dosegel pet zadetkov. V skupinskem delu je s strelom od daleč odločil zmagovalca na tekmi proti reprezentanci Japonske. V osmini finala je dosegel zadetek proti Slovaški, v četrtfinalu pa je zablestel z dvema zadetkoma proti Braziliji. Zadnji zadetek je dosegel na polfinalni tekmi proti Urugvaju. Tri zadetke je dosegel z desno nogo, enega z levo in enega z glavo. Je igralec, ki ima zelo močan in natančen strel z razdalje. Odlikuje ga zelo velika kreativnost v igri. Kratke in dolge natančne podaje v širino in globino so njegov zaščitni znak.

David Villa (Španija)

Rojen: 3. 12. 1981 (v času SP je bil star 28 let)

Klub: Valencia – Španija (v času SP)

Višina, teža: 175 cm, 69 kg

Igralno mesto: napadalec

Dosegel je pet zadetkov, ki so popeljali reprezentanco Španije do svetovnega vrha. V skupinskem delu je dosegel dva zadetka proti Hondurasu in enega proti Čilu. V osmini finala je odločil zmagovalca na tekmi Španija – Portugalska. V četrtfinalu pa je bil usoden za reprezentanco Paragvaja. Štiri gole je dosegel z desno nogo, enega z levo. Je izjemno eksploziven in hiter igralec. Tehnično je odlično usposobljen, odlikuje ga tudi izjemen

občutek za gol. Najbolj nevaren je znotraj kazenskega prostora, kjer dosega zadetke na vse možne načine.

Diego Forlan (Urugvaj)

Rojen: 19. 5. 1979 (v času SP je bil star 31 let)

Klub: Atletico Madrid – Španija (v času SP)

Višina, teža: 180 cm, 75 kg

Igralno mesto: napadalec

Tudi on je dosegel pet zadetkov. V skupinskem delu je dosegel dva proti gostiteljem prvenstva Južni Afriki. Uspešen je bil še v četrtfinalu proti Gani, v polfinalu proti Nizozemski in na tekmi za 3. mesto proti Nemčiji. Štirikrat je bil uspešen z desno nogo, enkrat z levo. Je tehnično zelo usposobljen igralec. Ima odličen strel z razdalje. Pri streljanju na nasprotnikova vrata je uspešen tako z levo kot z desno nogo. V fazi branjenja se pogosto vrača na svojo polovico v pomoč zveznim igralcem. Izbran je bil za najboljšega igralca tega svetovnega prvenstva.

Müller, Sneijder, Villa in Forlan so dosegli enako število zadetkov, vsak po pet. S svojimi zadetki so pripomogli k uvrstitvam svojih reprezentanc na najvišja mesta. Za najboljšega strelca turnirja svetovnega prvenstva pa je bil na koncu izbran Thomas Müller, saj je poleg petih zadetkov prispeval še tri asistencije svojim soigralcem.

6.2 ANALIZA DOSEŽENIH ZADETKOV

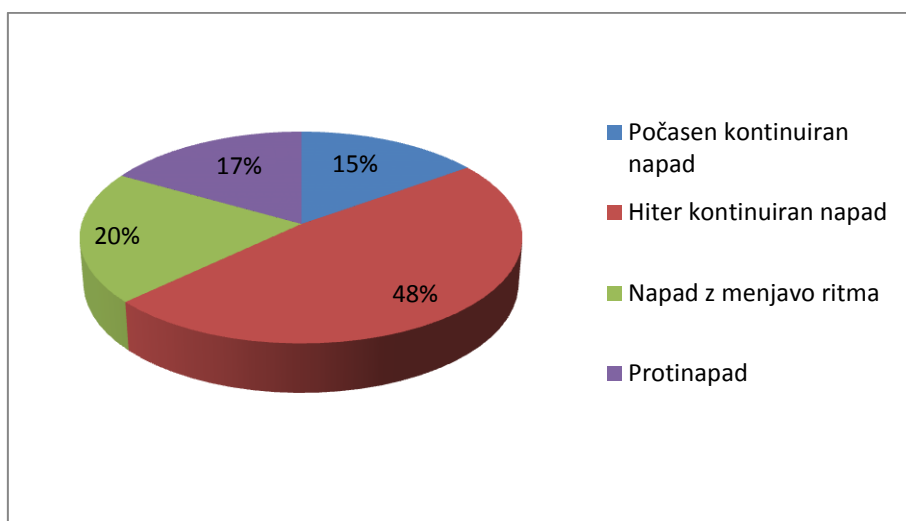
6.2.1 Doseganje zadetka glede na vrsto napada

Pri analizi doseženih zadetkov glede na vrsto napada je bilo ugotovljeno, da je bilo največ zadetkov doseženih iz hitrih kontinuiranih napadov (tabela 30, graf 2). To je bilo tudi pričakovano, saj je najlažje priti do zadetka, ko nasprotnik še ni uspel dokončno postaviti svoje obrambe.

Tabela 30: Doseženi zadetki glede na vrsto napada

VRSTA NAPADA	ŠTEVILO ZADETKOV	DELEŽ
Počasen kontinuiran napad	18	15 %
Hiter kontinuiran napad	57	48 %
Napad z menjavo ritma	24	20 %
Protinapad	20	17 %
Skupaj	119	100 %

Graf 2: Razmerje med vrstami napadov, po katerih je bil dosežen zadetek

Pri tej spremenljivki je bilo skupno analiziranih 119 zadetkov od 145. Pri 26 zadetkih, ki so bili doseženi iz prekinitev, nismo upoštevali vrste napada pred tem (tabela 30).

Iz hitrih kontinuiranih napadov je bilo doseženih 57 zadetkov od 119. To pomeni 48 % (tabela 30, graf 2). Ta odstotek ne preseneča, saj je za sodobni model nogometne igre značilna velika dinamičnost gibanja žoge in igralcev. Največ zadetkov iz hitrih kontinuiranih napadov so dosegle reprezentance Urugvaja, Nemčije in Argentine.

Pri napadu z menjavo ritma je bilo doseženih 24 zadetkov, to je 21 % (tabela 30, graf 2). Ta vrsta napada je značilna za reprezentanco Brazilije, Nizozemske in Nemčije. Ti igralci so sposobni dolgega zadrževanja žoge v svoji posesti, nato pa z nekaj hitrimi podajami in pravilnim odkrivanjem ter vtekanjem najti pot do nasprotnikovih vrat.

Iz protinapada je bilo na tem svetovnem prvenstvu doseženih 20 zadetkov, kar predstavlja 17 % (tabela 30, graf 2). Ta vrednost je dokaj nizka. To pa zato, ker so se igralci posameznih reprezentanc hitro vračali iz napada v obrambo. Hitra transformacija iz faze

napada v fazo obrambe po izgubljeni žogi je ena od značilnosti modela sodobne nogometne igre. Razlog za tako majhno število zadetkov, doseženih iz protinapada, je tudi zgoščanje prostora po izgubljeni žogi in s tem preprečevanje podaj v globino.

Najmanj zadetkov je bilo doseženih iz počasnih kontinuiranih napadov, in sicer 18. To znaša 15 % (tabela 30, graf 2). Proti postavljeni obrambi je namreč zelo težko napadati. Še tako odlične reprezentance z vrhunskimi posamezniki imajo pri tem veliko težav. Danes se moštva znajo čedalje bolje braniti, saj imajo v svojih vrstah hitre, močne in visoke obrambne igralce, ki jih je težko premagati v neposrednem dvoboju. Vendar pa tudi s pomočjo počasnih kontinuiranih napadov najdejo pot do priložnosti.

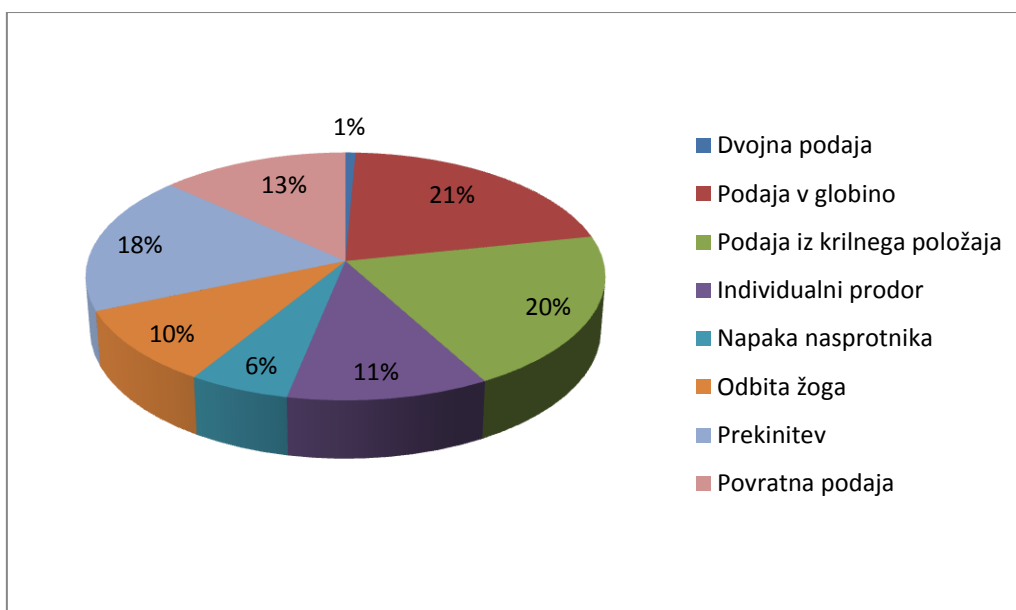
6.2.2 Način doseganja zadetkov

Pri analizi te spremenljivke smo ugotovili, da je bilo največ zadetkov doseženih po podaji v globino ter podaji iz krilnega položaja, skupno 59 zadetkov od 145. Veliko zadetkov je bilo doseženih tudi iz prekinitev, najmanj pa po dvojni podaji (tabela 31).

Tabela 31: Način doseganja zadetkov

NAČIN DOSEGANJA ZADETKOV	DOSEŽENI ZADETKI	DELEŽ
Dvojna podaja	1	1 %
Podaja v globino	30	21 %
Podaja iz krilnega položaja	29	20 %
Individualni prodor	16	11 %
Napaka nasprotnika	8	6 %
Odbita žoga	14	10 %
Prekinitev	26	18 %
Povratna podaja	21	13 %
Skupaj	145	100 %

Graf 3: Razmerje med načini doseganja zadetkov

Največ zadetkov je bilo doseženih po podaji v globino, kar 30. To predstavlja 21 % vseh doseženih zadetkov (tabela 31, graf 3). Ta vrednost je pričakovana, saj je to ena izmed najnevarnejših podaj za nasprotno moštvo. Kvaliteta te podaje je odvisna od podajalca, ki mora imeti občutek za čas in natančnost podaje v prostor ter od napadalca oziroma zveznega igralca, ki mora pravočasno vtekati za hrbet nasprotnikovemu obrambnemu oziroma zveznemu igralcu.

Po podaji iz krilnega položaja je bilo doseženih 20 % vseh zadetkov, to je 29 od 145 (tabela 31, graf 3). Gre za kakršnekoli podaje iz tega položaja. Tako visok odstotek je razumljiv, saj je trdne obrambe nasprotnikov težko izigrati skozi sredino igrišča zaradi velike koncentracije igralcev. Dosti več prostora se ustvari na krilnem položaju, kjer se odkrivajo krilni igralci. Njihovi predložki morajo biti kvalitetni, če želijo ogroziti nasprotnikova vrata. Veliko je odvisno tudi od gibanja napadalcev v šestnajstmetrskem prostoru.

Doseganje zadetkov iz igre je čedalje težje zaradi trdnih agresivnih obramb, zato so v sodobnem vrhunskem nogometu zelo pomembne tudi prekinitve. Na tem prvenstvu je bilo posredno in neposredno doseženih 26 zadetkov iz tega elementa. To predstavlja 18 % (tabela 31, graf 3). Za prekinitve je značilno, da jih je mogoče zelo dobro preučiti in uigrati. Časa je več, vsak igralec točno ve, kaj in kako mora narediti v danem trenutku. Za

uspešnost pri prekinitvah so najpomembnejši dejavniki individualna kvaliteta, uigranost in odločnost. Njihova posledica so lahko številni zadetki.

Po povratni podaji je bilo doseženih 21 zadetkov, kar znaša 13 %. 16 zadetkov (11 %) pa je bilo doseženih po individualnem prodoru (tabela 31, graf 3). Povratna podaja je načeloma izvedena po tleh, potem ko je bila s predhodno globinsko podajo oziroma individualnim prodorom izigrana nasprotnikova obramba. Pri individualnih prodorih gre predvsem za zadetke vrhunskih posameznikov, ki so doseženi takrat, ko obramba še ni dokončno postavljena in je v tej fazi manj medsebojnega varovanja in pomoči.

Najmanj zadetkov pa je bilo doseženih po odbiti žogi, napaki nasprotnika in dvojni podaji. Po odbiti žogi je bilo doseženih 14 zadetkov, to predstavlja 10 %. Zaradi napake nasprotnika je bilo doseženih 8 zadetkov, to je 6 %. K napakam so dodatno pripomogle vuvuzele, ki so onemogočale vzpostavljanje komunikacije med igralci. En zadek (1 %) pa je bil dosežen po odigrani dvojni podaji (tabela 31, graf 3). Pogoj za uspešno izvedeno dvojno podajo je razredčena obramba. Ta podaja je zelo očitna, zato je nasprotnikovo obrambo na ta način težko presenetiti.

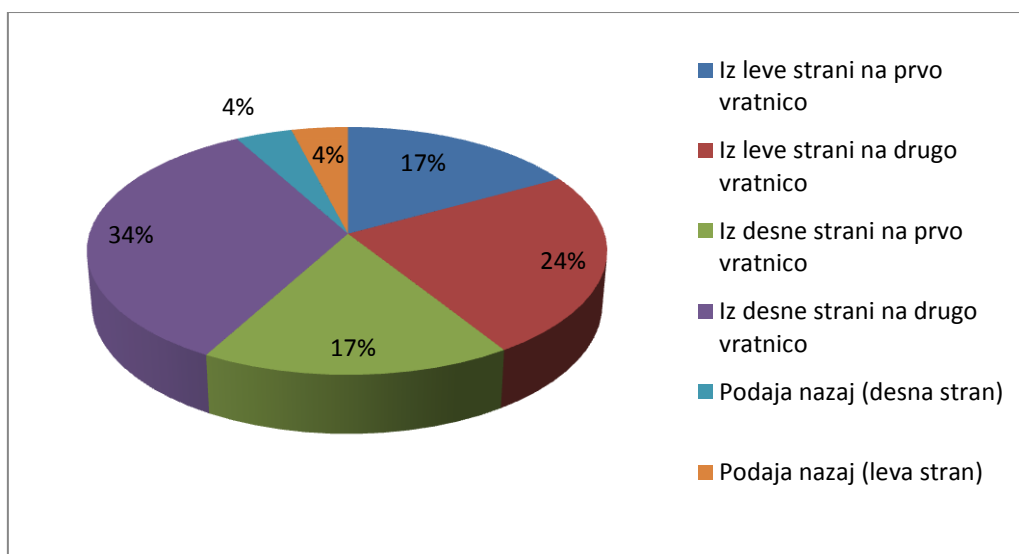
6.2.2.1 Analiza doseženih zadetkov po podaji iz krilnega položaja

Zadetke, ki so bili doseženi po podaji iz krilnega položaja, smo še dodatno analizirali.

Tabela 32: Doseženi zadetki po podaji iz krilnega položaja

PODAJA IZ KRILNEGA POLOŽAJA	ŠTEVILO ZADETKOV	DELEŽ
Iz leve strani	12	41 %
<i>na prvo vratnico</i>	5	17 %
<i>na drugo vratnico</i>	7	24 %
Iz desne strani	15	51 %
<i>na prvo vratnico</i>	5	17 %
<i>na drugo vratnico</i>	10	34 %
Podaja nazaj	2	8 %
<i>desna stran</i>	1	4 %
<i>leva stran</i>	1	4 %
Skupaj	29	100 %

Graf 4: Razmerje med doseženimi zadetki po podaji iz krilnega položaja

Več kot polovica zadetkov je bila dosežena po podaji iz desne oziroma leve strani na drugo vratnico, in sicer 10 ter 7. To je 34 % in 24 % (tabela 32, graf 4). Pri podajah na drugo vratnico največkrat eden ali več igralcev vteče na prvo vratnico, da zmedejo nasprotnikovega vratarja in obrambne igralce. Medtem pa drugi igralec oziroma igralci stečejo na drugo vratnico, kjer so obrambni igralci manj pozorni.

Po podaji iz leve strani je bilo skupno doseženih 12 zadetkov, kar predstavlja 41 %. Iz desne strani pa je bilo doseženih skupno 15 zadetkov, to je 51 % (tabela 32, graf 4). Iz tega lahko sklepamo, da so igralci iz desne strani kvalitetnejše podajali soigralcem. Iz leve strani je bilo podanih 10 žog po zraku, 2 po tleh. Iz desne strani pa 13 po zraku in 2 po tleh.

Po podaji na prvo vratnico je bilo doseženih skupno 10 zadetkov, to je 34 %. 17 zadetkov pa je bilo doseženih po podaji na drugo vratnico, kar predstavlja 58 % (tabela 32, graf 4). Na drugi vratnici je načeloma manjša gostota igralcev, zato je tak rezultat pričakovan. Na prvo vratnico je bilo 7 žog podanih po tleh, ostale 3 po zraku. Na drugo vratnico pa je bila samo 1 podana po tleh, ostalih 16 pa po zraku.

Najmanj zadetkov je bilo doseženih po podaji nazaj, samo 2. Od tega eden iz leve in eden iz desne strani. Zadetka predstavljata 8 % vseh doseženih zadetkov iz krilnega položaja (tabela 32, graf 4). Obe podaji sta bili izvedeni po tleh.

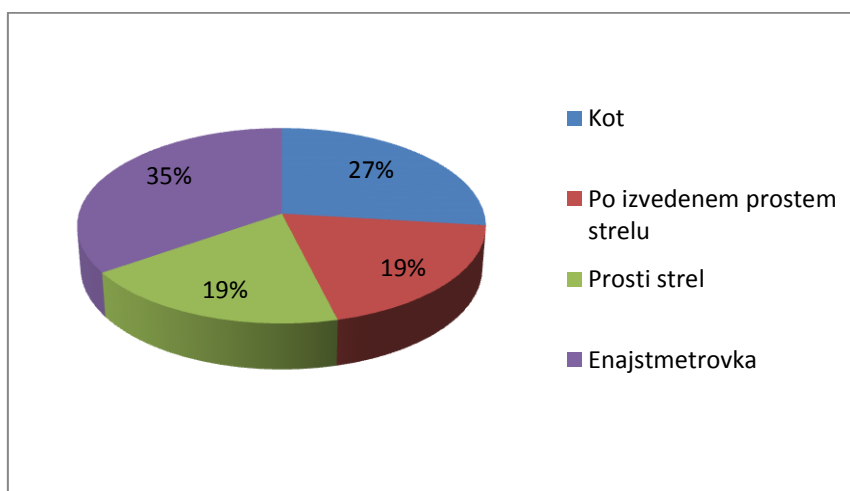
6.2.2.2 Analiza doseženih zadetkov iz prekinitev

Tudi zadetke, ki so bili doseženi iz prekinitev, smo še dodatno analizirali. To pa zato, ker so zelo pomemben element nogometne igre. Izvedba prostih strel, kotov in najstrožjih kazni ni več prepuščena naključju, ampak je plod dobro uigranih akcij.

Tabela 33: Zadetki, ki so bili doseženi iz prekinitev

PREKINITEV	ŠTEVILO ZADETKOV	DELEŽ
Kot	7	27 %
<i>Desni</i>	4	15 %
<i>Levi</i>	3	12 %
Po izvedenem prostem strelu	5	19 %
Prosti strel	5	19 %
Enajstmetrovka	9	35 %
Skupaj	26	100 %

Graf 5: Razmerje med zadetki, ki so bili doseženi iz prekinitev

Iz prekinitev je bilo doseženih 26 zadetkov, od tega največ iz enajstmetrovk, in sicer 9. To je 35 % (tabela 33, graf 5). Skupno jih je bilo doseženih kar petnajst, a so bili izvajalci šestkrat neuspešni pri izvajanju. Učinkovitost izvajanja enajstmetrovk je bila 60 %.

Iz kota je bilo posredno doseženih 7 zadetkov, kar predstavlja 27 %. 4 (15%) zadetki so bili doseženi po podaji iz desnega kota, 3 (12 %) pa iz levega (tabela 33, graf 5). Ta rezultat je pričakovan, saj je kot najbolj pogosta prekinitev v bližini nasprotnikovih vrat. Gre za igralno situacijo, ki jo je mogoče zelo dobro uigrati. Neposredno iz kota ni bilo doseženih zadetkov.

Neposredno iz prostega strela je bilo doseženih 5 zadetkov, to je 19 % (tabela 33, graf 5). Enako število zadetkov je bilo doseženih posredno iz prostega strela. To pomeni, da sta se po izvedenem prostem strelu še najmanj eden oziroma dva igralca dotaknila žoge.

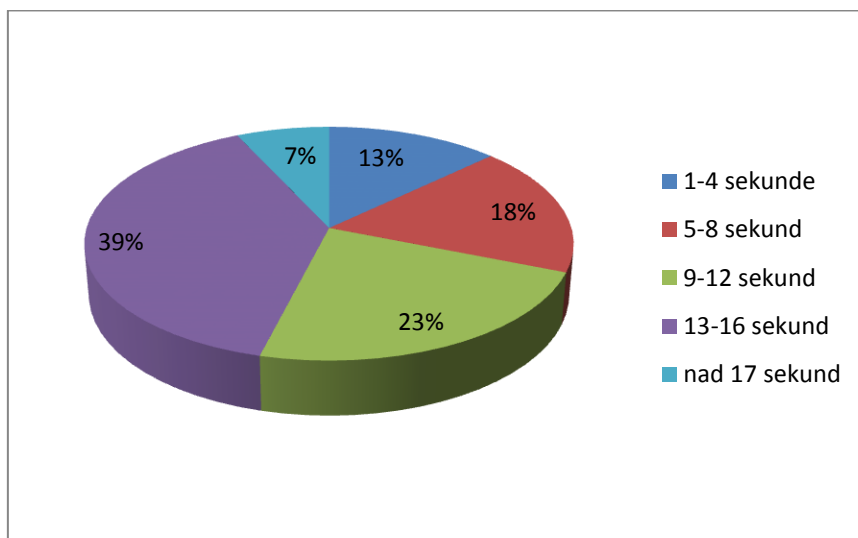
6.2.3 Čas trajanja napada

Čas trajanja napada smo merili le pri zadetkih, ki so bili doseženi iz igre. Prekinitev tu nismo upoštevali. Tako kot pri analizi vrst napadov smo tudi tukaj analizirali 119 zadetkov od skupno 145.

Tabela 34: Čas trajanja napada

ČAS TRAJANJA NAPADA	ŠTEVILO ZADETKOV	DELEŽ
1–4 sekunde	16	13 %
5–8 sekund	22	18 %
9–12 sekund	27	23 %
13–16 sekund	46	39 %
nad 17 sekund	8	7 %
Skupaj	119	100 %

Graf 6: Razmerje med časovnimi intervali napadov

Analiza je pokazala, da je bilo največ zadetkov doseženih v napadu, ki je trajal od 13 do 16 sekund, in sicer 46. To pomeni 39 % vseh zadetkov. V časovnem intervalu od 9 do 12 sekund je bilo doseženih 27 oziroma 23 % zadetkov. 5 do 8 sekund je bilo potrebnih za

dosego 22 zadetkov, kar predstavlja 18 %. Sledijo zadetki v prvih 4 sekundah, doseženih je bilo 16. To je 13 %. Najmanj zadetkov pa je bilo doseženih v napadih, ki so trajali več kot 17 sekund, in sicer 8 oziroma 7 % (tabela 34, graf 6). Dobljeni rezultati sovpadajo z analizo vrste napadov.

Največ zadetkov je bilo doseženih iz hitrih kontinuiranih napadov, in sicer 57, kar predstavlja 48 % (tabela 30, graf 2). Nekateri hitri kontinuirani napadi so bili dolgi tudi do 12 sekund zaradi dolgih, visokih predhodnih podaj, ki so dlje trajajoče. Kot je razvidno iz tabele 34 in grafa 6, je bilo 54 % zadetkov doseženih v prvih 12 sekundah trajanja napada.

Po napadu z menjavo ritma in počasnem kontinuiranem napadu je bilo doseženih 42 od 119 zadetkov oziroma 35 % (tabela 30, graf 2). Za ti dve vrsti napada je najbolj ustrezen časovni interval 13–16 sekund (tabela 34, graf 6).

Iz protinapadov je bilo doseženih 20 oziroma 17 % zadetkov (tabela 30, graf 2). Glede na to, da je bilo v prvih 8 sekundah doseženih 38 oziroma 31 % zadetkov, lahko trdimo, da se rezultata ujemata (tabela 34, graf 6).

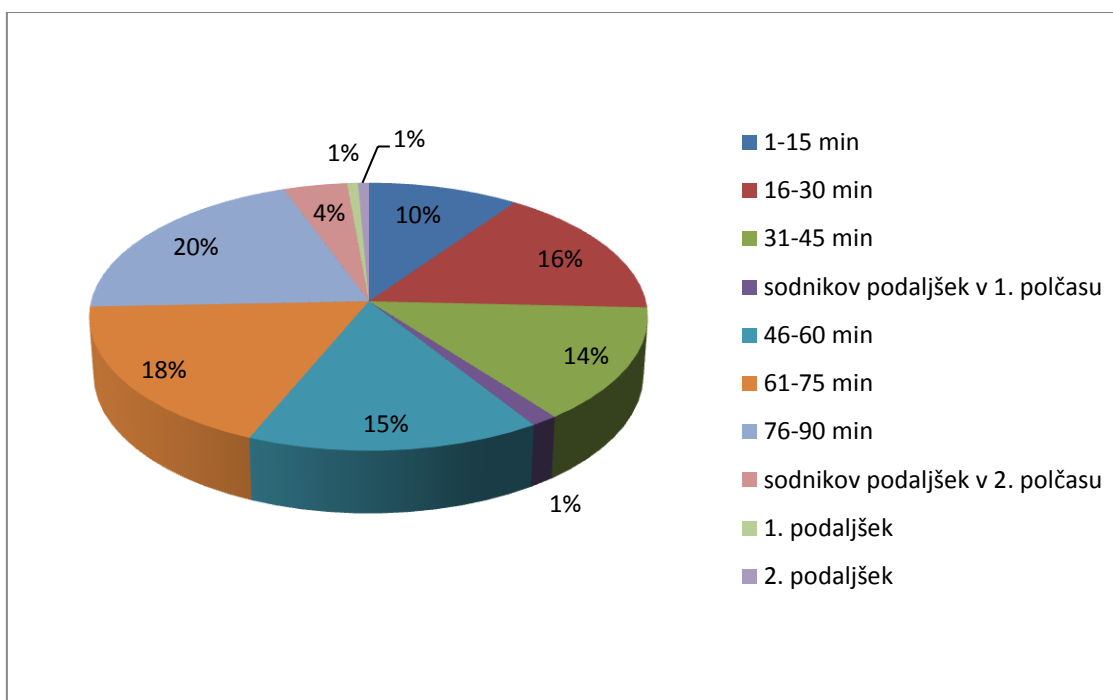
6.2.4 Časovno obdobje tekme, v katerem je dosežen zadetek

V prvem polčasu je bilo doseženih 59 zadetkov, v drugem pa 84 (tabela 35).

Tabela 35: Obdobja tekme, v katerih so bili doseženi zadetki

ČASOVNO OBDOBJE	ŠTEVILO ZADETKOV	DELEŽ
1.–15. min	14	10 %
16.–30. min	23	16 %
31.–45. min	20	14 %
sodnikov podaljšek v 1. polčasu	2	1 %
46.–60. min	22	15 %
61.–75. min	27	18 %
76.–90. min	29	20 %
sodnikov podaljšek v 2. polčasu	6	4 %
1. podaljšek	1	1 %
2. podaljšek	1	1 %
Skupaj	145	100 %

Graf 7: Razmerje med obdobji tekem, v katerih so bili doseženi zadetki

Rezultati te analize so bili pričakovani. V uvodnih minutah je bilo doseženih malo zadetkov, in sicer 14, kar predstavlja 10 % (tabela 35, graf 7). Reprezentance se na začetku tekme še spoznavajo in ne želijo preveč tvegati zaradi pomembnosti tekmovanja. V drugi tretjini prvega polčasa se igra nekoliko razživi. Posledica tega je večje število zadetkov. V tem delu je bilo doseženih 23 zadetkov, to je 16 % (tabela 35, graf 6). V zadnji tretjini prvega polčasa in sodnikovem podaljšku je bilo doseženo podobno število zadetkov. Gledalci so lahko videli 22 zadetkov, kar predstavlja 15 % (tabela 35, graf 6). Razmerje med drugo in tretjo tretjino je skoraj izenačeno, kar je bilo pričakovano.

V drugem polčasu je bilo doseženih več zadetkov kot v prvem. Večji odstotek je bil dosežen zato, ker so se igralci med polčasom lahko odpočili in dobili dodatne napotke selektorja oziroma trenerja. Že v uvodnih minutah drugega polčasa je bilo doseženih 22 zadetkov, to pomeni 15 % (tabela 35, graf 7). Nekatere reprezentance so bile zaradi rezultatskega zaostanka prisiljene več tvegati, kar se jim je ali obrestovalo ali pa so bile kaznovane. V drugi tretjini drugega polčasa je bilo doseženih 27 zadetkov, to je 18 % (tabela 35, graf 7). Največji odstotek zadetkov pa je bil dosežen v zadnji tretjini drugega polčasa. Od 75. minute do konca tekme je bilo doseženih 35 oziroma 24 % zadetkov (tabela 35, graf 7). Tako visok delež je pričakovan, saj je bilo sedaj potrebno igrati »na vse ali nič«, če reprezentanca do tega trenutka ni dosegla zastavljenih ciljev. V tem časovnem

intervalu je bila utrujenost že zelo prisotna. Zaradi utrujenosti naredijo igralci več napak, kot bi jih sicer.

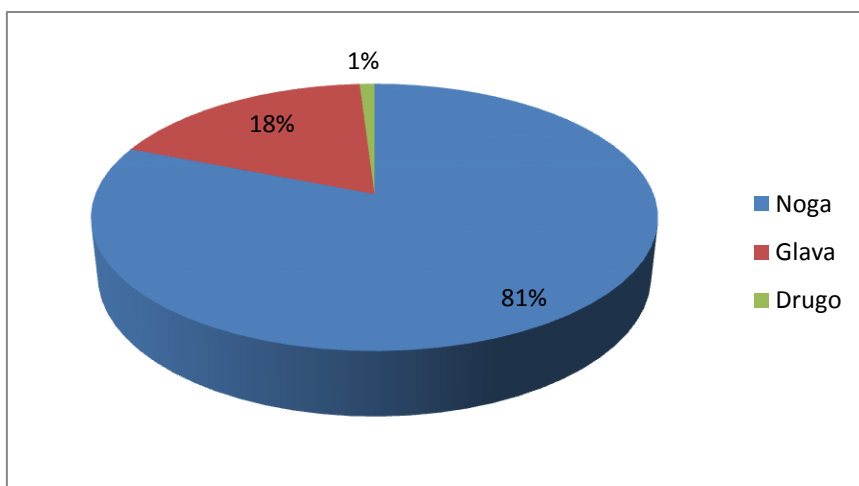
Le 2 zadetka sta bila dosežena v podaljških po rednem delu. Eden v prvem, eden pa v drugem podaljšku (tabela 35, graf 7).

6.2.5 Del telesa, s katerim je dosežen zadetek

Tabela 36: Del telesa, s katerim je bil dosežen zadetek

DEL TELESA, S KATERIM JE BIL DOSEŽEN ZADETEK	ŠTEVILO ZADETKOV	DELEŽ
Noga	118	81 %
<i>desna</i>	84	58 %
<i>leva</i>	34	23 %
Glava	25	18 %
Drugo	2	1 %
Skupaj	145	100 %

Graf 8: Razmerje med deli telesa, s katerimi je bil dosežen zadetek

Na prvenstvu je bilo doseženih 145 zadetkov, od tega 118 z nogo. Ta vrednost predstavlja 81 % (tabela 36, graf 8). Ta rezultat je popolnoma pričakovan, saj je nogomet igra, ki se igra z nogo. Največje število zaključnih udarcev je izvedeno z nogo. Od 118 zadetkov jih je bilo 84 doseženih z desno nogo, 34 pa z levo. To pa predstavlja 58 % in 23 % vseh doseženih zadetkov (tabela 36, graf 8).

Z glavo je bilo doseženih 25 zadetkov, to je 18 % (tabela 36, graf 8). Ti zadetki so bili doseženi po podaji iz krilnega položaja, po izvedenem prostem strelu in izvedbi kota.

Samo 2 zadetka, ki predstavljata 1 % vseh doseženih zadetkov, pa nista bila dosežena ne z nogo ne z glavo (tabela 36, graf 8). V prvem krogu skupine E med reprezentancama Nizozemske in Danske so slednji prejeli avtogol. Žoga se je nesrečno odbila od hrbta danskega obrambnega igralca in prevarala vratarja. V prvem krogu skupine H med reprezentancama Hondurasa in Čila pa so slednji prišli v vodstvo, potem ko je njihov napadalec z bokom dosegel zadek po slabo izbiti žogi nasprotnega obrambnega igralca.

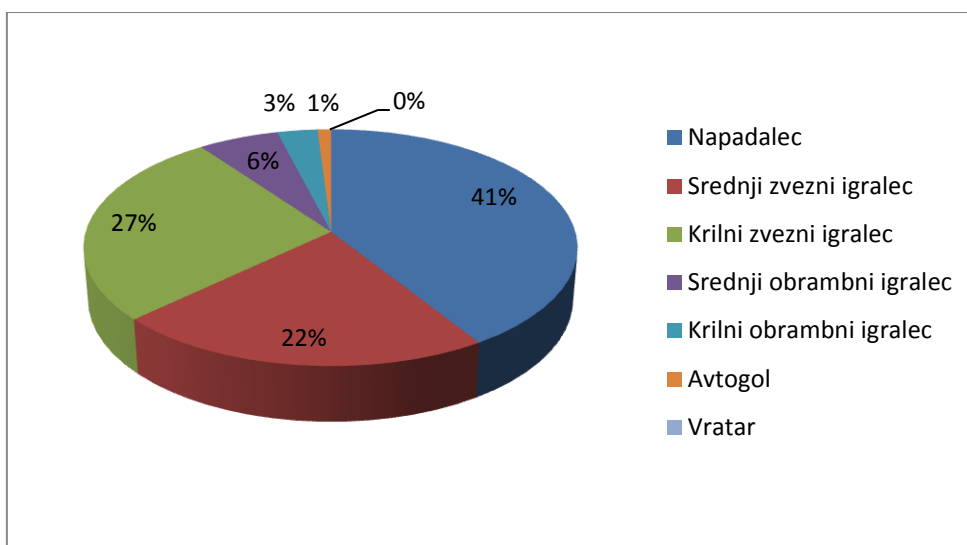
6.2.6 Doseganje zadetka glede na igralno mesto

Obliko, kako so igralci razporejeni, na katerem delu igrišča delujejo, kako se gibljejo, imenujemo sistem. Dober sistem zagotavlja enakomerno obremenitev igralcev in omogoča zbiranje igralcev na najvažnejših mestih. Zato ima prav vsak igralec na igrišču možnost, da doseže zadek. Največ možnosti za dosego zadetka imajo napadalci, saj se nahajajo najbližje nasprotnikovim vratom. To se je na tem svetovnem prvenstvu tudi izkazalo in potrdilo.

Tabela 37: Doseganje zadetka glede na igralno mesto

IGRALNO MESTO	ŠTEVILO ZADETKOV	DELEŽ
Napadalec	60	41 %
Srednji zvezni igralec	30	22 %
Krilni zvezni igralec	39	27 %
Srednji obrambni igralec	9	6 %
Krilni obrambni igralec	5	3 %
Avtogol	2	1 %
Vratar	0	0 %
Skupaj	145	100 %

Graf 9: Razmerje med igralnimi mesti, iz katerih je bil dosežen zadetek

Največ zadetkov so dosegli napadalci, in sicer 60 od 145. To predstavlja 41 % (tabela 37, graf 9). Rezultat je pričakovan, saj so napadalci že v osnovni postavitvi najbližje nasprotnikovim vratom. Selektorji reprezentanc so se najpogosteje odločali za igro v sistemu 1-4-2-3-1, 1-4-4-2 in 1-4-3-3. Naloga napadalcev je nadgraditi delo obrambnih in zveznih igralcev ter doseči zadetek. Veliko število zadetkov napadalcev je posledica tega, da obrambni in zvezni igralci ne zgubljajo veliko časa in igrajo vse hitreje ter na ta način neposredno podajajo napadalcem.

Drugo mesto po doseženih zadetkih so dosegli krilni zvezni igralci. Dosegli so 39 zadetkov, to je 27 % (tabela 37, graf 9). Gre za igralce, ki postajajo vse bolj napadalno usmerjeni. Številna moštva namreč zmanjšujejo število napadalcev in dajejo dodatne naloge krilnim zveznim igralcem, ki se morajo vključevati v sam zaključek napada. To je značilno predvsem za sistem 1-4-2-3-1, ki ga uporablja čedalje več vrhunskih moštev. Igralci, ki igrajo na tem igralnem mestu, so zelo hitri in imajo sposobnost za vključitev v napad ter dosego zadetka.

Srednji zvezni igralci so dosegli 22 % vseh zadetkov oziroma 30 od 145 (tabela 37, graf 9). To so igralci, ki imajo največjo posest žoge znotraj moštva. Njihova naloga je organiziranje napada. Velikokrat se znajdejo blizu nasprotnikovih vrat in sami zaključujejo napade. Gre za tehnično zelo dobre igralce, ki največ zadetkov dosežejo na račun tega, da so napadalci striktno pokriti.

Srednji obrambni igralci so dosegli 9 zadetkov. To predstavlja 6 % vseh doseženih zadetkov (tabela 37, graf 9). Njihova glavna naloga je branjenje lastnih vrat. Le redko razmišljajo o nasprotnikovich. Za dosego zadetka nimajo veliko možnosti, ker žoga prehitro potuje proti nasprotnikovim vratom, da bi se lahko uspešno vključili v napad. Zadetke so dosegali iz prekinitev, največkrat po predlošku iz prostega strela oziroma kota.

Krilni obrambni igralci so dosegli 5 zadetkov, to so 3 % (tabela 37, graf 9). Tako kot krilni zvezni igralci se tudi oni čedalje bolj vključujejo v napadalne akcije. Ti igralci so zelo hitri z dobrim občutkom za vtekanje ali individualni prodor, ki ga nato večinoma zaključujejo s strelom na vrata.

Dosežena avtogola smo šteli posebej in nista bila pripisana nobenemu igralnemu mestu (tabela 37, graf 9).

Vratarji na tem svetovnem prvenstvu niso dosegli zadetka (tabela 37, graf 9). To je tudi razumljivo, saj se skoraj celo tekmo nahajajo v lastnem kazenskem prostoru.

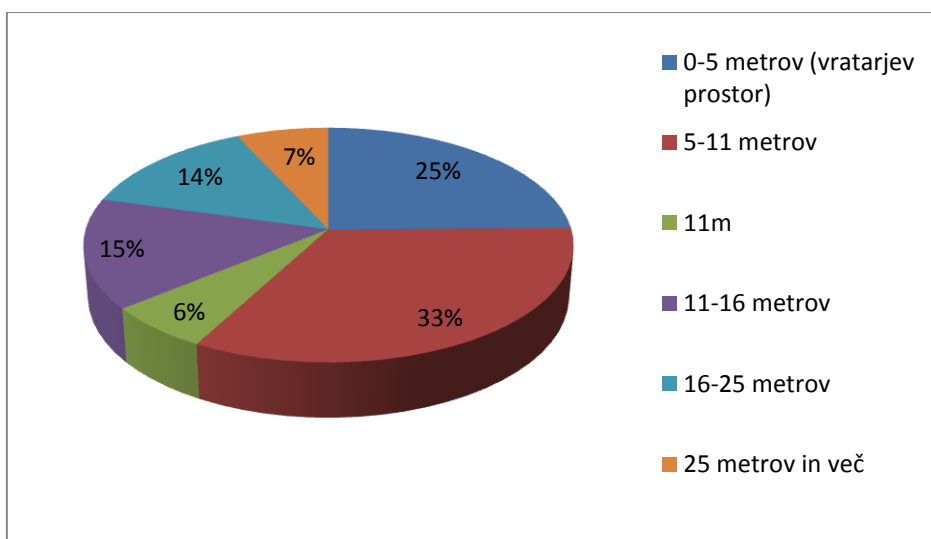
6.2.7 Oddaljenost od vrat

Rezultati analize so pokazali, da je bilo znotraj kazenskega prostora doseženih 115 (79 %) zadetkov, izven kazenskega prostora pa 30 (21 %) od skupno 145 (tabela 38, graf 10). Sklepamo lahko, da je največ zadetkov doseženih iz kratke razdalje, nato pa bi se odstotek zmanjševal z večanjem razdalje. Vendar pa temu ni tako, saj v petmetrskem prostoru stoji vratar, ki preprečuje podaje in igro na tem delu igralne površine.

Tabela 38: Oddaljenost od vrat

ODDALJENOST OD VRAT	ŠTEVILO ZADETKOV	DELEŽ
0–5 metrov (vratarjev prostor)	36	25 %
5–11 metrov	48	33 %
11m	9	6 %
11–16 metrov	22	15 %
16–25 metrov	20	14 %
25 metrov in več	10	7 %
Skupaj	145	100 %

Graf 10: Razmerje med razdaljami, iz katerih je bil dosežen zadetek

Največ zadetkov je bilo doseženih iz razdalje od 5 do 11 metrov, in sicer 48, kar predstavlja 33 % zadetkov (tabela 38, graf 10). Rezultat je pričakovan, saj imajo igralci na tej razdalji največje samozaupanje v zadevanje cilja, zato se zanj velikokrat odločijo. V ta prostor je podanih veliko žog iz krilnega položaja in prekinitev.

Znotraj vratarjevega prostora je bilo doseženih 36 zadetkov, to je 25 % (tabela 38, graf 10). Gre za nepričakovano visok rezultat, saj naj bi v tem prostoru poveljeval vratar.

Iz razdalje od 11 do 16 metrov je bilo doseženih 22 zadetkov, kar predstavlja 15 %. Ta razdalja je primerna za dobre strelce, zato smo tu pričakovali večji odstotek. Eden od razlogov za tako majhen odstotek zadetkov je tudi ta, da se na tem območju najpogosteje nahajajo obrambni igralci.

Iz razdalje od 16 do 25 metrov je bilo doseženih 20 zadetkov. To pomeni 14 % (tabela 38, graf 10). Iz te razdalje so zadevali igralci, ki imajo zelo natančne udarce.

Iz več kot 25 metrov je bilo doseženih 10 zadetkov, kar predstavlja 7 % (tabela 38, graf 10). Za zadetek iz tako velike oddaljenosti je potreben zelo močan in natančen udarec.

Najmanj zadetkov je bilo doseženih iz 11 metrov (najstrožja kazen), in sicer samo 9. To predstavlja 6 % doseženih zadetkov.

Analiza te spremenljivke je pomembna iz vidika organizacije trenažnega procesa. Izbor vaj mora biti prilagojen temu, da pride do zaključka napada v šestnajstmetrskem prostoru.

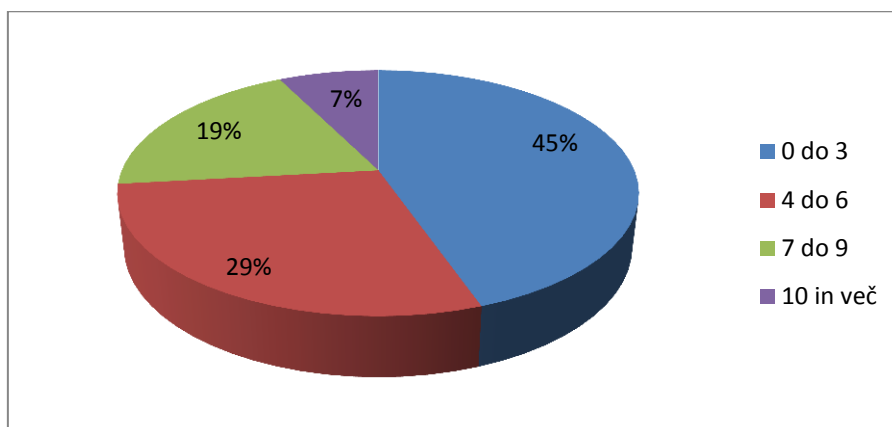
6.2.8 Število predhodnih podaj

Pri tej spremenljivki smo analizirali le zadetke, ki so bili doseženi iz igre. To pomeni 119 od skupno 145.

Tabela 39: Število predhodnih podaj

ŠTEVILO PREDHODNIH PODAJ	ŠTEVILO ZADETKOV	DELEŽ
0 do 3	53	45 %
4 do 6	34	29 %
7 do 9	23	19 %
10 in več	9	7 %
Skupaj	119	100 %

Graf 11: Razmerje med številom predhodnih podaj

Največ zadetkov je bilo doseženih po samo treh podajah. Od 119 kar 53, kar znaša 45 % (tabela 39, graf 11). Če to spremenljivko primerjamo s časom trajanja napada, ugotovimo, da se rezultata analiz ne ujemata. Prej smo lahko videli, da je bilo največ zadetkov doseženih v času od 13 do 16 sekund (tabela 34, graf 6). Iz tega lahko sklepamo, da podaje niso bile izvedene v najkrajšem možnem času, temveč je bil večji poudarek na natančnosti in trenutku podaje. Moštvo, ki pridobi žogo v svojo posest, jo želi kar najhitreje s čim manj podajami spraviti pred nasprotnikova vrata. Če pa to spremenljivko primerjamo z načinom doseganja zadetkov, ugotovimo, da se rezultata analiz v veliki meri ujemata. Kar 33 % vseh zadetkov je namreč bilo doseženih po individualnem prodoru, napaki nasprotnika in odbiti žogi. Igralci potrebujejo za tovrstne napadalne akcije največ tri predhodne podaje (tabela 31, graf 3).

Po 4 do 6 podajah je bilo doseženih 34 zadetkov, to je 29 % (tabela 39, graf 11). Pri tem številu podaj je možno žogo najprej zadržati, jo spraviti do igralca, ki se odkriva oziroma do tistega, ki je zadolžen za organizacijo napada. Ta igralec pa jo nato lahko poda do tistih igralcev, ki so bližje nasprotnikovim vratom in poskušajo uspešno izpeljati zaključek napada. V zgornji tabeli vidimo, da je bilo po šestih predhodnih podajah doseženo 74 % vseh zadetkov (tabela 39, graf 11). Ta podatek pa je primerljiv z rezultati analize vrste napadov. Kot smo že omenili, jih je bilo največ doseženih iz hitrih kontinuiranih napadov (tabela 30, graf 2).

Po 7 do 9 podajah je bilo doseženih 23 zadetkov, kar predstavlja 19 % (tabela 39, graf 11). Gre za dokaj majhno vrednost, če upoštevamo, da je bilo največ zadetkov doseženih iz hitrih kontinuiranih napadov (tabela 30, graf 2).

Najmanj zadetkov pa je bilo doseženih po več kot 10 podajah, in sicer 9. To je 7 % doseženih zadetkov (tabela 39, graf 11). Ta rezultat je pričakovan, glede na to, da je bilo najmanj zadetkov doseženih iz počasnih kontinuiranih napadov (tabela 30, graf 2).

6.3 PRIMERJAVA DOSEŽENIH ZADETKOV MED ČETRTRFINALISTI IN REPREZENTANCAMI, KI SE NISO UVRSTILE V ČETRTRFINALE

V nadaljevanju bo predstavljena še primerjava med četrtfinalisti in reprezentancami, ki se niso uvrstile v četrtfinale, v treh pomembnih spremenljivkah:

- vrsta napada,
- način doseganja zadetkov,
- čas trajanja napada.

V četrtfinale so se uvrstile reprezentanca Urugvaja, Argentine, Nemčije, Nizozemske, Gane, Paragvaja, Brazilije in Španije.

Četrtfinalisti so na celotnem prvenstvu dosegli 74 zadetkov na 48 tekmah. Reprezentance, ki se niso uvrstile v četrtfinale, pa so dosegle 71 zadetkov na 80 tekmah (tabela 40).

Tabela 40: Število doseženih zadetkov (skozi celotno tekmovanje) četrtfinalnih reprezentanc in tistih, ki se niso uvrstile v četrtfinale

PRIMERJAVA	ČETRTFINALISTI	OSTALI
Število doseženih zadetkov	74	71
Število odigranih tekem	48	80
Povprečno število doseženih zadetkov	1,54	0,89

Četrtfinalisti so dosegli povprečno 1,54 zadetka na tekmo, ostale reprezentance pa 0,89 (tabela 40).

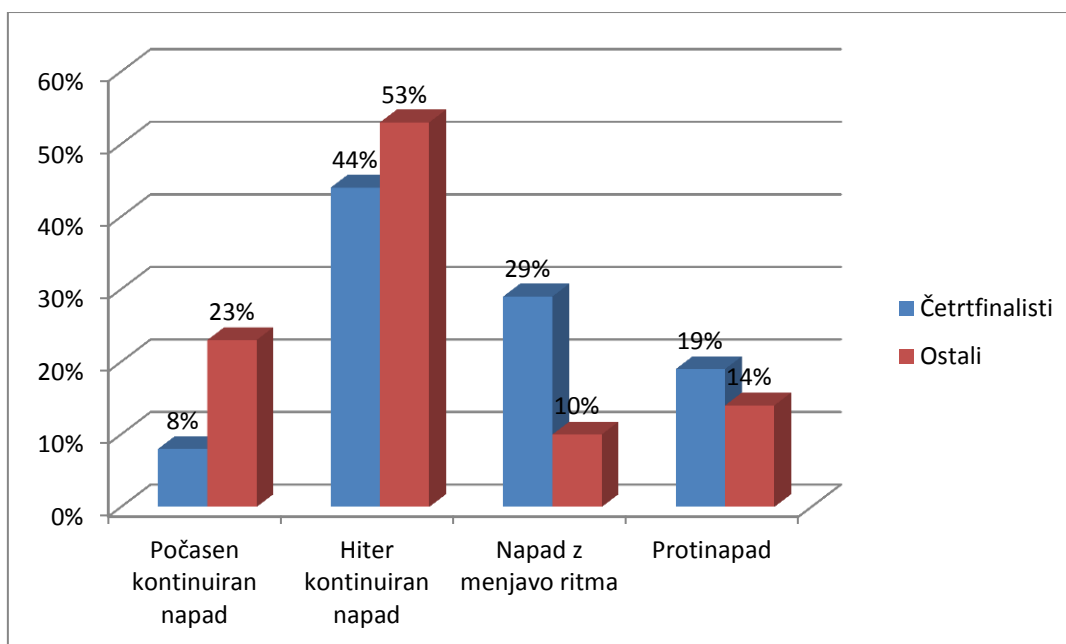
6.3.1 Primerjava doseženih zadetkov glede na vrsto napada

Največje razlike med četrtfinalnimi reprezentancami in ostalimi so opazne v doseganju zadetkov iz napada z menjavo ritma. Sposobnost menjavanja ritma v fazi napada je ena od odlik kvalitetnejših moštev. Četrtfinalisti so večji delež zadetkov dosegli tudi iz protinapadov, medtem ko so ostale reprezentance dosegle večje število zadetkov iz počasnih in hitrih kontinuiranih napadov. Analiziranih je bilo 119 od 145 zadetkov, brez zadetkov, ki so bili doseženi iz prekinitev (tabela 41). Podatek, da so četrtfinalisti dosegli manjši delež zadetkov iz hitrih kontinuiranih napadov, nekoliko preseneča, saj je igra s hitrimi napadi, za katere je značilno hitro gibanje igralcev in žoge, značilnejša za kvalitetnejše reprezentance.

Tabela 41: Primerjava doseženih zadetkov glede na vrsto napada

VRSTA NAPADA	ČETRTFINALISTI		OSTALI	
	ŠTEVILO ZADETKOV	DELEŽ	ŠTEVILO ZADETKOV	DELEŽ
Počasen kontinuiran napad	5	8 %	13	23 %
Hiter kontinuiran napad	27	44 %	30	53 %
Napad z menjavo ritma	18	29 %	6	10 %
Protinapad	12	19 %	8	14 %
Skupaj	62	100 %	57	100 %

Graf 12: Primerjava doseženih zadetkov glede na vrsto napada

Največja razlika med četrtnfinalnimi reprezentancami in ostalimi je opazna pri napadih z menjavo ritma, ki znaša 19 %. Četrtnfinalisti so iz te vrste napada dosegli 29 % vseh zadetkov, ostali pa 10 % (tabela 41, graf 12). Kvalitetnejše reprezentance so sposobne zadržati žogo dlje v svoji posesti, nato pa z menjavo ritma in menjavo igralnih mest izigrati nasprotnikovo obrambo.

Velika razlika je opazna tudi pri počasnih kontinuiranih napadih. Ta znaša 15 %. Četrtnfinalisti so dosegli bistveno manj zadetkov iz te vrste napada, samo 8 %. Ostale reprezentance pa 23 % vseh doseženih zadetkov (tabela 41, graf 12).

Zanimiv je tudi podatek, da so četrtnfinalisti dosegli 9 % manj zadetkov iz hitrih kontinuiranih napadov kot ostale reprezentance. Četrtnfinalisti so iz hitrih napadov dosegli 44 % vseh zadetkov, ostali pa 53 % (tabela 41, graf 12). Razlog za to je mogoče najti v bolj napadalni igri reprezentanc, ki se niso uvrstile v četrtfinale, proti enakovrednemu nasprotniku v skupinskem delu tekmovanja oziroma v osmini finala. Sklepamo lahko, da so četrtnfinalisti težje prihajali do zadetkov iz hitrih napadov, zato ker so se jim manj kvalitetne reprezentance zoperstavile s strnjeno obrambo globoko na lastni polovici.

Najmanjša razlika pa je v doseženih zadetkih iz protinapadov. Četrtnfinalisti so dosegli 5 % več zadetkov iz protinapadov kot ostala moštva. Četrtnfinalisti so iz protinapadov dosegli 19

% vseh zadetkov, ostali pa 14 % (tabela 41, graf 12). Vzroke za takšen rezultat lahko iščemo v boljši individualni kakovosti posameznikov in organiziranosti igre.

6.3.2 Primerjava doseženih zadetkov glede na način doseganja

Analiza je pokazala, da so med četrtfinalisti in ostalimi reprezentancami zelo majhne razlike v načinu doseganja zadetka. Četrtfinalisti so dosegli večji delež zadetkov po povratni podaji, individualnem prodoru in dvojni podaji. Ostale reprezentance pa so večji delež zadetkov dosegle po podaji iz krilnega položaja, iz prekinitve in zaradi napake nasprotnika. Po podaji v globino in odbiti žogi pa so oboji dosegli enak delež zadetkov (tabela 42).

Tabela 42: Primerjava doseženih zadetkov glede na način doseganja

	<i>ČETRTFINALISTI</i>		<i>OSTALI</i>	
Podaja v globino	17	23 %	16	23 %
Podaja iz krilnega položaja	13	18 %	14	20 %
Prekinitiv	12	16 %	13	18 %
Povratna podaja	12	16 %	9	13 %
Individualni prodor	10	14 %	8	11 %
Odbita žoga	6	8 %	6	8 %
Napaka nasprotnika	3	4 %	5	7 %
Dvojna podaja	1	1 %	0	0 %
Skupaj	74	100 %	71	100 %

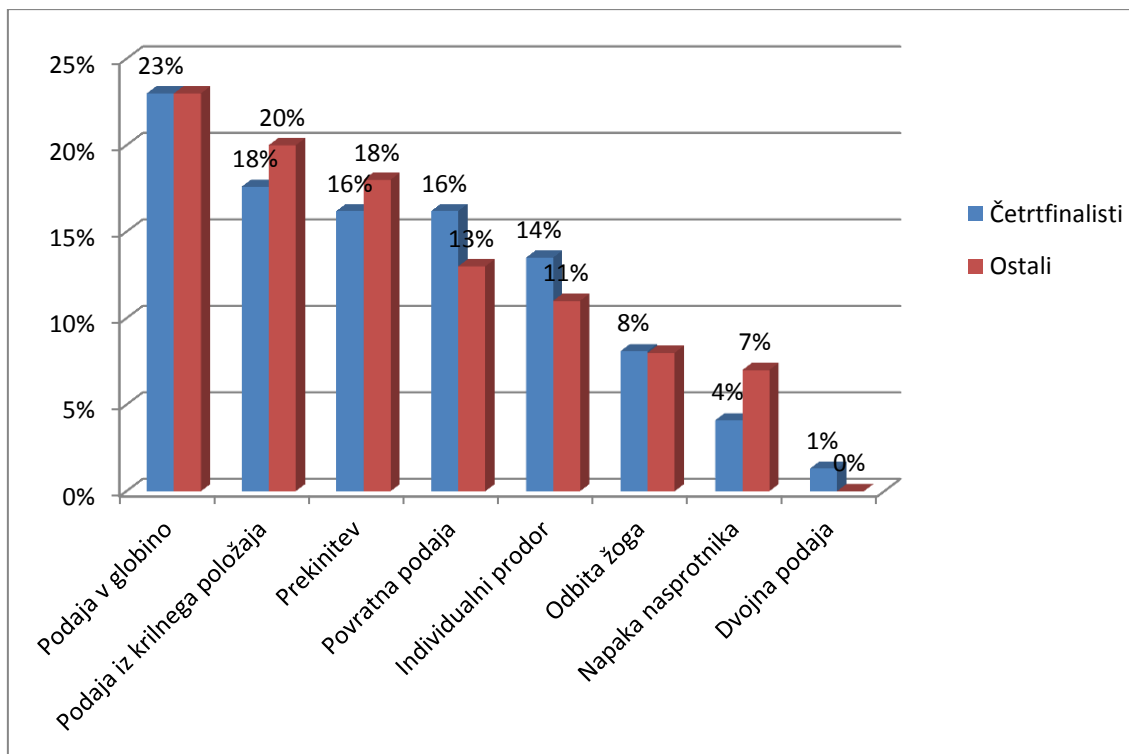
Največja razlika pri načinu doseganju zadetkov je opazna pri povratnih podajah, individualnem prodoru ter napaki nasprotnika in znaša 3 % (tabela 42, graf 13). Podatek, da so četrtfinalisti dosegli večji delež zadetkov po individualnem prodoru ne preseneča, saj imajo v svojih vrstah odlične posameznike.

Nekoliko manjša razlika je v zadetkih, doseženih po podaji iz krilnega položaja in iz prekinitiv. Ta znaša samo 2 % v korist reprezentanc, ki se niso uvrstile v četrtfinale (tabela 42, graf 13).

Le 1 % vseh doseženih zadetkov so četrtfinalisti dosegli po odigrani dvojni podaji, ostali pa nobenega (tabela 42, graf 13).

Po podaji v globino in odbiti žogi so oboji dosegli enak delež zadetkov. Vrednosti znašata 23 % ter 8 % (tabela 42, graf 13).

Graf 13: Primerjava doseženih zadetkov glede na način doseganja

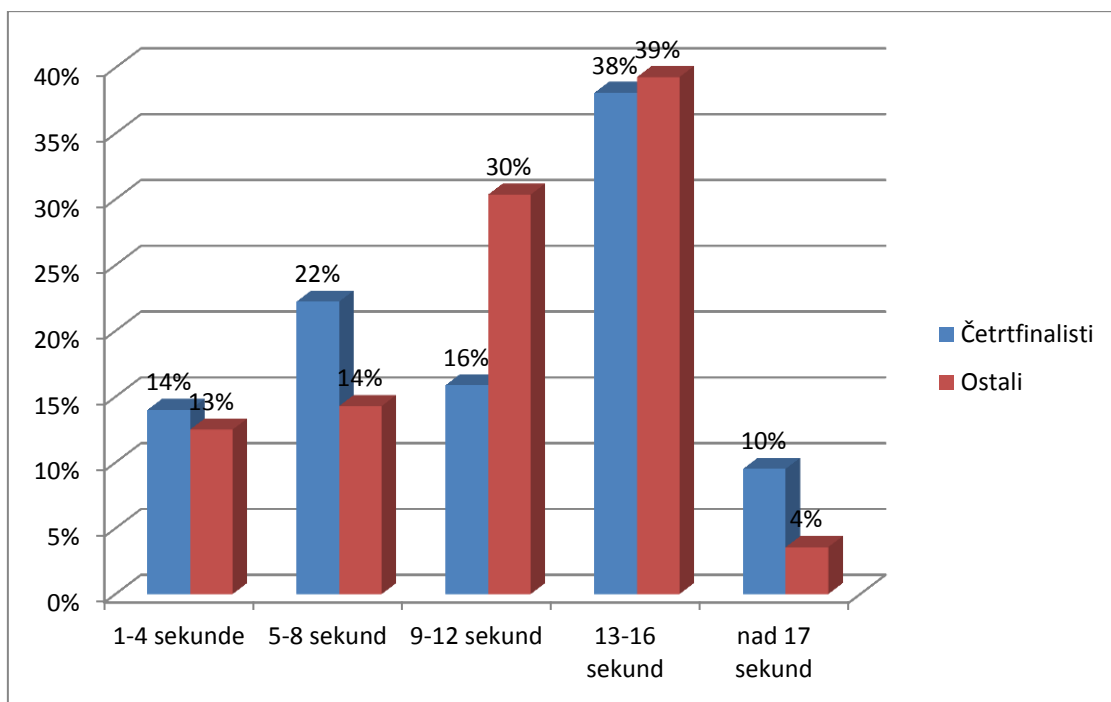
6.3.3 Primerjava doseženih zadetkov glede na čas trajanja napada

Analiza te spremenljivke je pokazala, da so reprezentance, ki so se uvrstile v četrtfinale, dosegle večji delež zadetkov iz napadov, dolgih od 1 do 4 sekunde, od 5 do 8 sekund ter nad 17 sekund. Reprezentance, ki se niso uvrstile do četrtfinala, pa so večji delež zadetkov dosegle iz napadov, dolgih od 9 do 12 sekund ter od 13 do 16 sekund (tabela 43).

Tabela 43: Primerjava doseženih zadetkov glede na čas trajanja napada

	ČETRTRFINALISTI		OSTALI	
ČAS TRAJANJA NAPADA	ŠTEVILO ZADETKOV	DELEŽ	ŠTEVILO ZADETKOV	DELEŽ
1–4 sekunde	9	14 %	7	13 %
5–8 sekund	14	22 %	8	14 %
9–12 sekund	10	16 %	17	30 %
13–16 sekund	24	38 %	22	39 %
nad 17 sekund	6	10 %	2	4 %
Skupaj	63	100 %	56	100 %

Graf 14: Primerjava doseženih zadetkov glede na čas trajanja napada

Največja razlika je opazna pri napadih, dolgih od 9 do 12 sekund, in sicer 14 % v korist reprezentanc, ki se niso uvrstile v četrtfinale (tabela 43, graf 14).

Nekoliko manjša razlika je pri napadih, dolgih od 5 do 8 sekund, ki znaša 8 % v korist četrtfinalistov (tabela 43, graf 14).

Po zelo dolgih napadih, ki so trajali nad 17 sekund, so večji delež zadetkov dosegli četrtfinalisti. Razlika je 6 % (tabela 43, graf 14).

Pri napadih, dolgih od 1 do 4 sekunde in od 13 do 16 sekund, so zelo majhne razlike med četrtfinalisti in ostalimi reprezentancami. Pri napadih, dolgih od 1 do 4, so četrtfinalisti dosegli 1 % več zadetkov, pri napadih, dolgih od 13 do 16 sekund, pa je bil 1 % razlike v korist ostalih reprezentanc (tabela 43, graf 14).

V prvih 8 sekundah od začetka trajanja napada so četrtfinalisti dosegli 36 % vseh zadetkov, ostali pa 27 %. Iz tega lahko sklepamo, da so bili četrtfinalisti zelo učinkoviti iz hitrih kontinuiranih napadov in protinapadov. V časovnem intervalu od 9 do 16 sekund so četrtfinalisti dosegli 54 % vseh zadetkov, ostale reprezentance pa 69 %. Za doseg zadetka sta potrebna hitro gibanje žoge in igralcev ter uigranost v fazi napada. Četrtfinalisti so dosegli 6 % več zadetkov v napadih, ki so trajali dlje kot 17 sekund. Ta podatek je zanimiv, saj so dosegli skoraj trikrat manj zadetkov iz počasnih kontinuiranih napadov od ostalih reprezentanc. Vendar pa moramo upoštevati, da niso dolgi napadi samo počasni kontinuirani, temveč tudi napadi z menjavo ritma, iz katerih so bili četrtfinalisti bistveno uspešnejši (tabela 43, graf 14).

6.4 PRIMERJAVA DOSEŽENIH ZADETKOV NA SVETOVNEM PRVENSTVU LETA 2010 IN SVETOVNEM PRVENSTVU LETA 2002

Zadetke, dosežene na svetovnem prvenstvu leta 2010, smo primerjali z zadetki na svetovnem prvenstvu leta 2002 v treh pomembnih spremenljivkah:

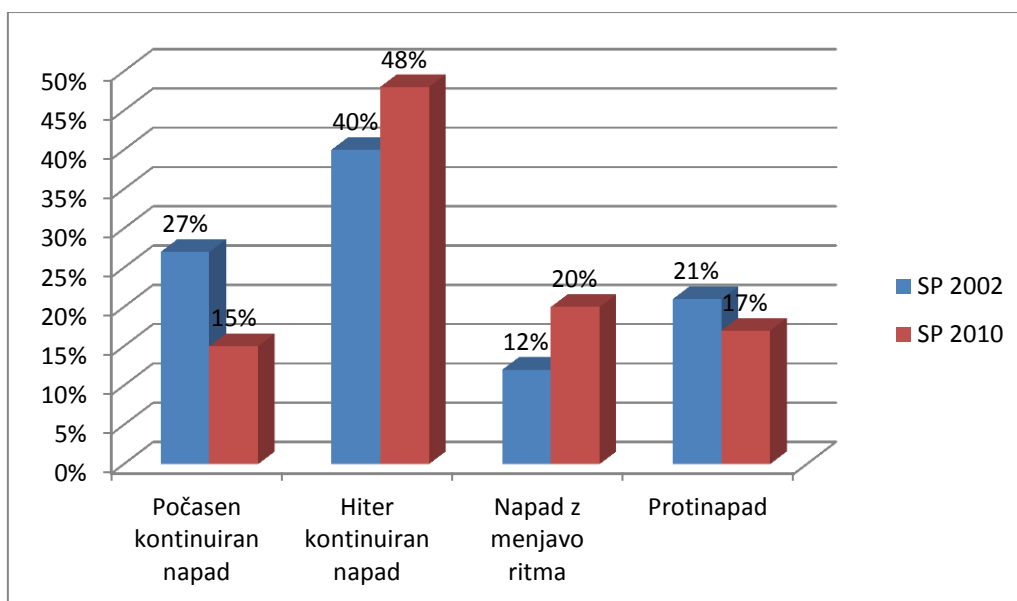
- vrsta napada,
- način doseganja zadetkov,
- oddaljenost od vrat.

6.4.1 Primerjava doseženih zadetkov glede na vrsto napada

Tabela 44: Primerjava doseženih zadetkov glede na vrsto napada

VRSTA NAPADA	SP 2002	SP 2010
Počasen kontinuiran napad	27 %	15 %
Hiter kontinuiran napad	40 %	48 %
Napad z menjavo ritma	12 %	20 %
Protinapad	21 %	17 %
Skupaj	100 %	100 %

Graf 15: Primerjava doseženih zadetkov glede na vrsto napada

Iz zgornje tabele in grafa lahko razberemo, da je čedalje več zadetkov doseženih iz hitrih kontinuiranih napadov, saj je današnje močne, strnjene obrambe težko izigrati, če se igralci in žoga ne gibljejo dovolj hitro. Dinamika nogometne igre postaja vse večja skladno z njenim razvojem.

Napadi z menjavo ritma postajo čedalje bolj pogosti. Manjši delež zadetkov je dosežen iz protinapadov, saj je osnova dobrega branjenja hiter prehod iz faze napada v fazo branjenja. Kvalitetnejša moštva pa so sposobna po izgubljeni žogi izvesti takojšen pritisk na nasprotnika in si tako čim prej prisvojiti žogo nazaj v svojo posest.

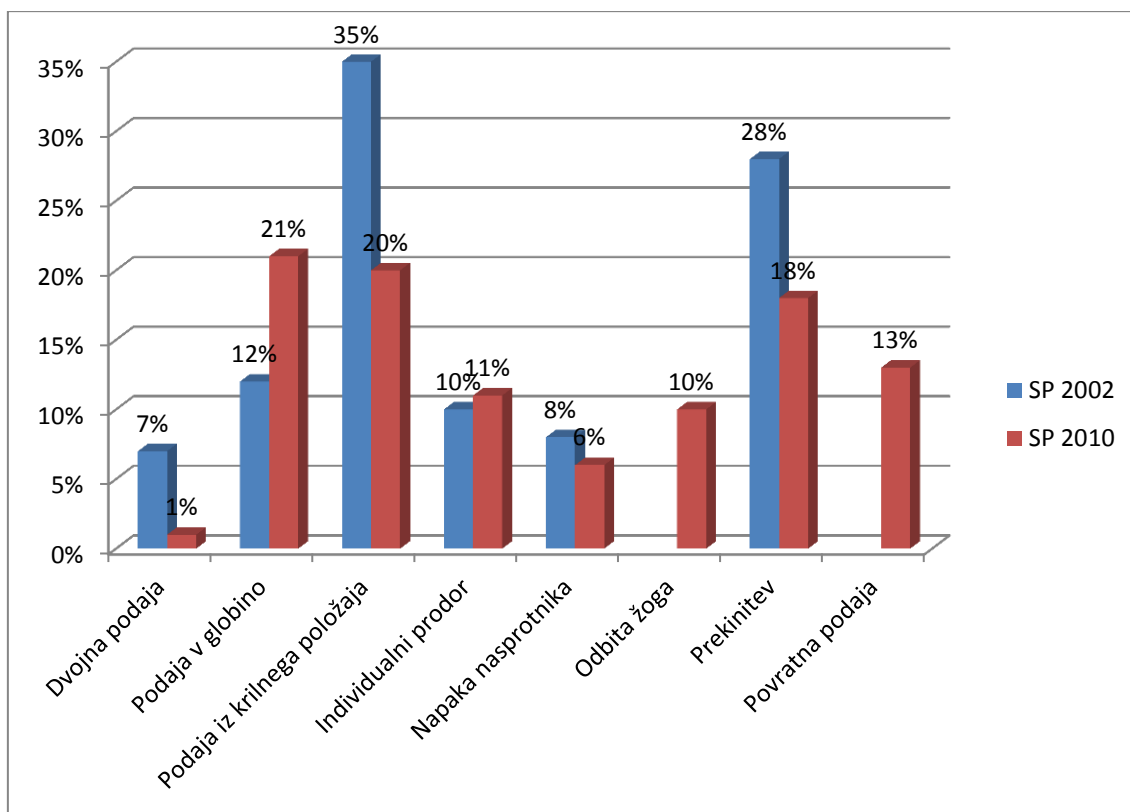
Delež zadetkov iz počasnih kontinuiranih napadov postaja čedalje manjši. Postavljeno obrambo je težko izigrati, ker obrambni igralci s svojim gibanjem ožijo prostor nasprotnim igralcem. Na majhnem, zgoščenem prostoru je pa težko razvijati igro (tabela 44, graf 15).

6.4.2 Primerjava doseženih zadetkov glede na način doseganja

Tabela 45: Primerjava doseženih zadetkov glede na način doseganja

NAČIN DOSEGANJA ZADETKA	SP 2002	SP 2010
Dvojna podaja	7 %	1 %
Podaja v globino	12 %	21 %
Podaja iz krilnega položaja	35 %	20 %
Individualni prodor	10 %	11 %
Napaka nasprotnika	8 %	6 %
Odbita žoga	ni podatka	10 %
Prekinitev	28 %	18 %
Povratna podaja	ni podatka	13 %
Skupaj	100 %	100 %

Graf 16: Primerjava doseženih zadetkov glede na način doseganja

Na svetovnem prvenstvu leta 2002 je bilo največ zadetkov doseženih po podaji iz krilnega položaja. Razlog za to lahko iščemo v osnovni postavitvi igralcev, saj so igrali večinoma v sistemu 1-4-4-2 in 1-3-5-2. Pri slednjem je bila glavna naloga organizatorjev igre podati

žogo do soigralca, ki se je odkrival na krilnem položaju. Ta igralec pa je bil zadolžen za predloške v nasprotnikov kazenski prostor.

Tudi iz prekinitev je bilo na prvenstvu leta 2002 doseženih več zadetkov kot na tem prvenstvu. Ta element nogometne igre je dokaj nepredvidljiv za obrambne igralce, ki ima lahko za posledico dosežen zadetek. Zato skušajo igralci v fazi branjenja narediti čim manj prekrškov v neposredni bližini lastnih vrat.

Po podaji v globino je bilo takrat doseženih dosti manj zadetkov kot leta 2010. Zaradi nekaterih sprememb v sistemu igre in načinu branjenja razvija veliko moštev igro v globino, ki se je izkazala za zelo učinkovito pri doseganju zadetkov. Podaja v globino skozi sredino je postala trend sodobne nogometne igre.

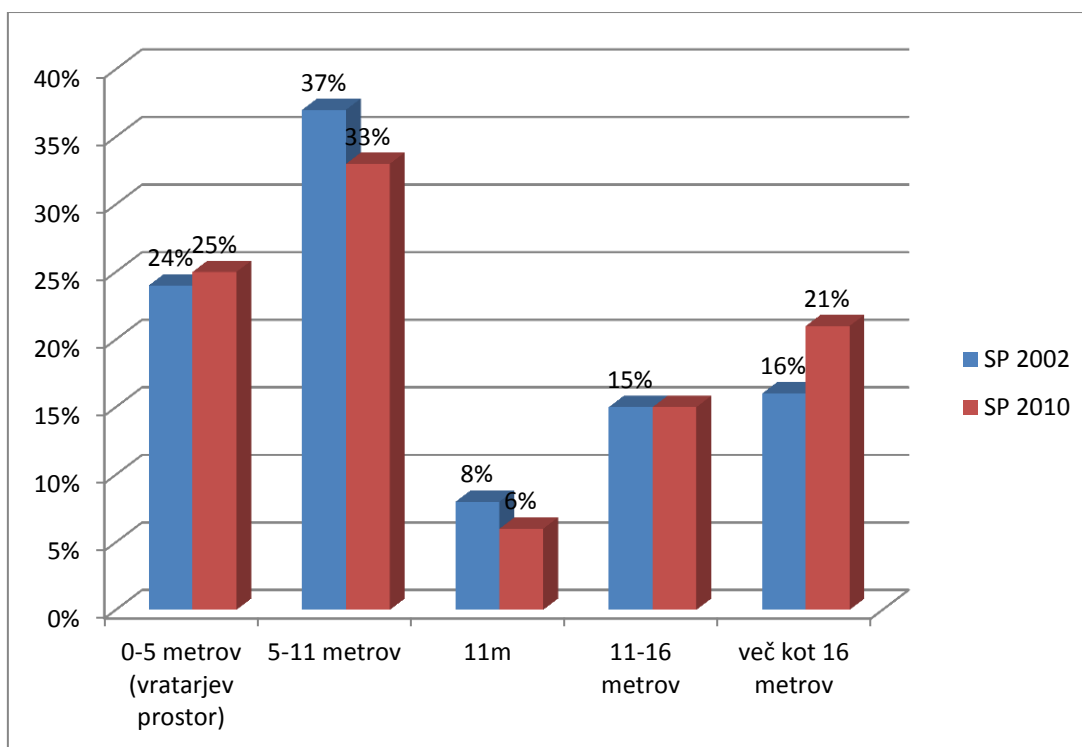
Delež zadetkov dosežen po individualnem prodoru in napaki nasprotnika je približno enak na obeh prvenstvih. Z dvojno podajo je bilo na svetovnem prvenstvu leta 2002 doseženih bistveno več zadetkov kot leta 2010 (tabela 45, graf 16).

6.4.3 Primerjava doseženih zadetkov glede na oddaljenost od vrat

Tabela 46: Primerjava doseženih zadetkov glede na oddaljenost od vrat

ODDALJENOST OD VRAT	SP 2002	SP 2010
0–5 metrov (vratarjev prostor)	24 %	25 %
5–11 metrov	37 %	33 %
11m	8 %	6 %
11–16 metrov	15 %	15 %
več kot 16 metrov	16 %	21 %
Skupaj	100 %	100 %

Graf 17: Primerjava doseženih zadetkov glede na oddaljenost od vrat

Če primerjamo deleže zadetkov na obeh prvenstvih ugotovimo, da so približno enaki. Največja razlika je opazna pri strelah izven šestnajstmetrskega prostora. V strelah iz razdalje so bili strelci uspešnejši na svetovnem prvenstvu leta 2010 (tabela 46, graf 17).

7 PREVERJANJE HIPOTEZ

Postavljeno je bilo 14 hipotez. Na podlagi ugotovitev iz opravljene analize je bilo šest potrjenih, ena delno potrjena in sedem zavrnjenih.

HIPOTEZA 1, v kateri trdimo, da je največji delež zadetkov dosežen iz hitrih kontinuiranih napadov, **je potrjena**. Iz te vrste napada je bilo doseženih 48 % vseh zadetkov (tabela 30, graf 2).

HIPOTEZA 2, v kateri trdimo, da je najmanjši delež zadetkov dosežen po individualnem prodoru, **ni potrjena**. Najmanj zadetkov, samo 1 %, je bilo doseženih po odigrani dvojni podaji (tabela 31, graf 3).

HIPOTEZA 3, v kateri trdimo, da je največji delež zadetkov dosežen v času trajanja napada od 5 do 8 sekund, **ni potrjena**. Največ zadetkov, kar 39 %, je bilo doseženih v času trajanja napada od 13 do 16 sekunde (tabela 34, graf 4).

HIPOTEZA 4, v kateri trdimo, da je največji delež zadetkov dosežen v časovnem obdobju od 61. do 75. minute, **ni potrjena**. Največ zadetkov, 20 %, je bilo doseženih v obdobju od 76. do 90. minute (tabela 35, graf 7).

HIPOTEZA 5, v kateri trdimo, da je največji delež zadetkov dosežen z nogo, **je potrjena**. Z nogo je bilo doseženih 81 % vseh zadetkov (tabela 36, graf 8).

HIPOTEZA 6, v kateri trdimo, da največji delež zadetkov dosegajo napadalci, **je potrjena**. Napadalci so dosegli 41 % vseh zadetkov (tabela 37, graf 9).

HIPOTEZA 7, v kateri trdimo, da je največji delež zadetkov dosežen iz oddaljenosti od 11 do 16 metrov, **ni potrjena**. Največji delež zadetkov je bil dosežen iz oddaljenosti od 5 do 11 metrov, in sicer 33 % (tabela 38, graf 10).

HIPOTEZA 8, v kateri trdimo, da je največji delež zadetkov dosežen po 4 do 6 podajah, **ni potrjena**. Kar 45 % zadetkov je bilo doseženih od 0 do 3 podajah (tabela 39, graf 11).

HIPOTEZA 9, v kateri trdimo, da reprezentance, ki so se uvrstile v četrtfinale, dosegajo več zadetkov iz hitrih kontinuiranih napadov kot ostale reprezentance, **ni potrjena**. Četrtfinalisti so iz te vrste napada dosegli 44 % zadetkov, ostale reprezentance pa 53 % (tabela 41, graf 12).

HIPOTEZA 10, v kateri trdimo, da reprezentance, ki so se uvrstile v četrtfinale, dosegajo več zadetkov po podaji v globino kot ostale reprezentance in da reprezentance, ki se niso uvrstile v četrtfinale, dosegajo več zadetkov po podaji iz krilnega položaja v primerjavi s četrtfinalisti, **je delno potrjena**. Po podaji v globino so tako četrtfinalisti kot ostale reprezentance dosegli 23 % zadetkov. Po podaji iz krilnega položaja pa so četrtfinalisti dosegli 18 % zadetkov, ostale reprezentance pa 20 % (tabela 42, graf 13).

HIPOTEZA 11, v kateri trdimo, da reprezentance, ki so se uvrstile v četrtfinale, dosegajo več zadetkov v napadih, dolgih od 5 do 8 sekund, kot ostale reprezentance, **je potrjena**. V napadih, dolgih od 5 do 8 sekund, so četrtfinalisti dosegli 22 % zadetkov, ostale reprezentance pa 14 % (tabela 43, graf 14).

HIPOTEZA 12, v kateri trdimo, da je bil na svetovnem prvenstvu leta 2010 s počasnimi kontinuiranimi napadi dosežen manjši delež zadetkov kot na svetovnem prvenstvu leta 2002, **je potrjena**. Iz počasnih kontinuiranih napadov je bilo na svetovnem prvenstvu leta 2010 doseženih 15 % zadetkov, medtem ko je bilo na svetovnem prvenstvu leta 2002 doseženih 27 % zadetkov (tabela 44, graf 15).

HIPOTEZA 13, v kateri trdimo, da je bil na svetovnem prvenstvu leta 2010 s podajami v globino dosežen večji delež zadetkov kot na svetovnem prvenstvu leta 2002, **je potrjena**. Po podaji v globino je bilo na svetovnem prvenstvu leta 2010 doseženih 21 % zadetkov, na svetovnem prvenstvu leta 2002 pa 12 % (tabela 45, graf 16).

HIPOTEZA 14, v kateri trdimo, da je bil na svetovnem prvenstvu leta 2010 na razdalji od 5 do 11 metrov dosežen večji delež zadetkov kot na svetovnem prvenstvu leta 2002, **ni potrjena**. Na svetovnem prvenstvu leta 2010 je bilo na razdalji od 5 do 11 metrov doseženih 33 % zadetkov, na svetovnem prvenstvu leta 2002 pa 37 % (tabela 46, graf 17).

8 ZAKLJUČEK

Na svetovnem prvenstvu v nogometu leta 2010 v Južni Afriki je bilo skupno odigranih 64 tekem, na katerih je bilo doseženih 145 zadetkov. Analizirali smo vse zadetke v devetih glavnih spremenljivkah. Z analizo smo ugotavljali, kako so reprezentance dosegale zadetke in kakšna je bila najbolj pogosta in učinkovita pot do doseženega zadetka. V treh spremenljivkah smo med sabo primerjali reprezentance, ki so se uvrstile v četrtfinale, in reprezentance, ki se niso uvrstile v ta del tekmovanja. Želeli smo namreč ugotoviti bistvene razlike med uspešnimi in manj uspešnimi reprezentancami. V treh spremenljivkah pa smo primerjali tudi rezultate analiz svetovnega prvenstva leta 2010 in leta 2002. S tem smo želeli ugotoviti pomembnejše razlike v razvoju doseganja zadetkov.

Države udeleženske svetovnega prvenstva so bile razdeljene v osem skupin. V vsaki skupini so bile štiri reprezentance, kjer je igrala vsaka z vsako. V nadaljevanje tekmovanja sta se uvrstili najboljši dve iz vsake skupine. Sledil je izločilni del, vse dokler nismo dobili končnega zmagovalca. Prvič v zgodovini svetovnih prvenstev je naslov svetovnega prvaka osvojila reprezentanca Španije.

V skupinskem delu je bilo odigranih skupno 48 tekem, na katerih je bil dosežen 101 zadek. To znaša povprečno 2,10 zadetka na tekmo. Razloge za tako nizko povprečje v skupinskem delu smo iskali v dolgih državnih in ligaških tekmovanjih, ki so nekatere igralce zelo utrudila. V izločilnem delu pa je bilo odigranih 16 tekem, na katerih je bilo doseženih 44 zadetkov oziroma povprečno 2,75 zadetka na tekmo. Razlago za tako visoko povprečje smo iskali v napadalnem načinu igranja in veliki odločenosti po zmagi uspešnejših reprezentanc tako v skupinskem kot v izločilnem delu tekmovanja.

Če pogledamo učinkovitost posameznih reprezentanc glede na število tekem, vidimo, da so najbolj učinkovite dosegle povprečno več kot 1,50 zadetka na tekmo. Najučinkovitejša je bila reprezentanca Nemčije s povprečno 2,29 doseženega zadetka na tekmo. Ugotovili smo, da je učinkovitost glede na število doseženih zadetkov povezana s končno uvrstitvijo na prvenstvu.

Najmanj zadetkov na tekmo so v povprečju prejele reprezentance Španije, Portugalske, Švice, Paragvaja ter Japonske, in sicer 0,50 oziroma manj. Ugotovili smo, da je tudi povprečno število prejetih zadetkov povezano s končno uvrstitvijo na prvenstvu, vendar v manjši meri kot s povprečnim številom doseženih zadetkov.

Pri analizi učinkovitosti streljanja proti nasprotnikovim vratom smo ugotovili, da reprezentance potrebujejo razmeroma veliko število strelov za dosego zadetka. Od vseh skupaj še najmanj reprezentanca Nemčije, ki je potrebovala povprečno samo 5,81 strela proti nasprotnikovim vratom za dosego zadetka.

Posest žoge je eden od pokazateljev, ki loči kakovostnejše reprezentance od manj kakovostnih. Vendar pa večja posest žoge še ni nujno garancija za rezultatsko uspešnost, če si moštvo ne zna priigrati primernih priložnosti za dosego zadetka.

Reprezentance, ki so se uvrstile v četrtfinale, so naredile povprečno manj prekrškov od reprezentanc, ki so se od prvenstva poslovile v osmini finala in skupinskem delu. Iz tega lahko sklepamo, da so moštva, ki na tekmi naredijo manj prekrškov, rezultatsko uspešnejša.

Veliko pomembnejše od posesti žoge in števila prekrškov je doseganje prvega zadetka. Reprezentance, ki so prve dosegle zadetek, so namreč zmagale v 79 % tekem, izgubile pa samo v 5 %. Rezultat je bil neodločen v 16 % tekem. Moštvo, ki povede, lahko igra bolj racionalno, z manj tveganja. Močnejše postane tudi iz psihološkega vidika.

Štirje igralci so dosegli 5 zadetkov. To so Thomas Müller (Nemčija), Wesley Sneijder (Nizozemska), David Villa (Španija) in Diego Forlan (Urugvaj). Nagrado za najboljšega strelca je dobil Nemec, ker je poleg zadetkov prispeval še tri podaje svojim soigralcem. Diego Forlan pa je bil izbran za najboljšega igralca tega svetovnega prvenstva.

Z analizo smo ugotovili, da je bilo 48 % zadetkov doseženih iz hitrih kontinuiranih napadov. Zadetek je najlažje doseči s konkretnimi potezami, brez nepotrebnega zadrževanja žoge, ko nasprotnikova obramba ni postavljena, oziroma je le delno postavljena. Za to je potrebno hitro potovanje žoge in gibanje igralcev.

Način doseganja zadetka je pokazal, da je bilo največ zadetkov doseženih po odigrani dvojni podaji, in sicer 21 % zadetkov. Gre za eno najnevarnejših podaj za nasprotnikove obrambne igralce, če je izvedena natančno in v pravem trenutku.

Pri merjenju časa smo ugotovili, da je bilo največ zadetkov doseženih v napadih, dolgih od 13 do 16 sekund, kar 39 % vseh zadetkov. To je dovolj časa, da se med igralci v fazi napada vzpostavi uspešna komunikacija.

Največ zadetkov je bilo doseženih v časovnem obdobju od 76. do 90. minute, kar je 20 %. Proti koncu tekme postane odločenost po doseganju zadetka najizrazitejša, pojavljati pa se začne tudi utrujenost.

Ugotovili smo, da je bilo z nogo doseženih 81 % vseh zadetkov, 18 % pa z glavo. Samo dva zadetka pa nista bila dosežena ne z nogo ne z glavo. Eden je bil dosežen s hrbtom, drugi pa z bokom.

Glede na igralno mesto so največ zadetkov dosegli napadalci. Skupno so dosegli 41 % vseh zadetkov. Vratarji niso dosegli zadetka.

Največji delež zadetkov je bil dosežen iz oddaljenosti od 5 do 11 metrov od vrat. Iz te razdalje je bilo doseženih 33 % vseh zadetkov. Ta razdalja je relativno kratka, zato so bili streli proti vratom v veliki meri uspešni.

Analiza števila predhodnih podaj potrebnih za dosego zadetka je pokazala, da ni toliko pomembna količina samih podaj, ampak njihova kvalitetna izvedba. Največ, kar 45 % vseh zadetkov, je bilo doseženih po samo treh predhodnih podajah.

Naredili smo tudi primerjavo med reprezentancami, ki so se uvrstile v četrtfinale, in reprezentancami, ki se niso uvrstile v ta del tekmovanja. Četrtfinalisti so v povprečju dosegli 1,54 zadetka na tekmo, ostale reprezentance pa samo 0,89. Podrobneje smo spremljali še tri spremenljivke. Četrtfinalisti so dosegli več zadetkov iz protinapadov in napadov z menjavo ritma, ostale reprezentance pa več iz počasnih in hitrih kontinuiranih napadov. Vse reprezentance so dosegle največje število zadetkov iz hitrih kontinuiranih napadov, četrtfinalisti 44 %, ostale reprezentance pa 53 %. Glede na način doseganja zadetkov smo ugotovili, da so četrtfinalisti dosegli več zadetkov po odigrani povratni in dvojni podaji ter individualnem prodoru. Ostale reprezentance pa so dosegle več zadetkov po podaji iz krilnega položaja, prekinitev in po napaki nasprotnika. Pri podaji v globino in odbiti žogi ni opaznih razlik med četrtfinalisti in ostalimi. Pri času trajanja napada smo ugotovili, da so četrtfinalisti dosegli več zadetkov iz napadov, ki so bili dolgi od 1 do 4 sekunde, od 5 do 8 sekund in tistimi, ki so trajali dlje kot 17 sekund. Ostale reprezentance pa so dosegle več zadetkov v napadih, dolgih od 9 do 12 sekund in od 13 do 16 sekund.

Zadetke, dosežene na tem svetovnem prvenstvu, smo primerjali z zadetki na svetovnem prvenstvu leta 2002 v treh spremenljivkah. Ugotovili smo, da je bilo na tem prvenstvu doseženih več zadetkov iz hitrih kontinuiranih napadov in napadov z menjavo ritma. Dinamika nogometne igre postaja vse večja. Hitro gibanje žoge in igralcev ima ključni pomen pri ustvarjanju priložnosti in njihovi realizaciji. Na svetovnem prvenstvu leta 2002 je bilo več zadetkov doseženih iz počasnih kontinuiranih napadov in protinapadov. Glede na način doseganja zadetkov smo ugotovili, da je bilo na tem svetovnem prvenstvu več zadetkov doseženih po podaji v globino in individualnem prodoru. Podaja v globino predstavlja eno izmed najnevarnejših podaj za nasprotno moštvo. Postaja nekakšen trend v sodobni nogometni igri, saj so doseženi zadetki največkrat posledica ravno te vrste podaje. Na svetovnem prvenstvu leta 2002 je bilo več zadetkov doseženih po odigrani dvojni podaji, podaji iz krilnega položaja, napaki nasprotnika in iz prekinitve. Pri primerjavi doseženih zadetkov na obeh prvenstvih glede oddaljenosti od vrat smo ugotovili, da je bilo leta 2010 doseženih več zadetkov iz razdalje od 0 do 5 metrov in izven šestnajstmetrskega prostora. Leta 2002 pa je bilo več zadetkov doseženih iz razdalje od 5 do 11 metrov. Iz razdalje od 11 do 16 metrov je bil dosežen enak delež zadetkov. Analiza te spremenljivke je pomembna iz vidika organizacije trenažnega procesa. Ker je znotraj kazenskega prostora doseženih največ zadetkov, morajo biti izbor vaj in igralne situacije prilagojene tako, da pride do zaključka napada na tem delu igralne površine.

Analiza doseženih zadetkov na svetovnem prvenstvu v nogometu leta 2010 je diplomsko delo, ki bo v pomoč vsem trenerjem, raziskovalcem, študentom in ostalim ljubiteljem nogometne igre. Predstavlja nadgradnjo že opravljenim raziskavam in analizam na tem področju. Hkrati pa daje nekatere smernice prihodnjim tovrstnim raziskavam, ki jih je pri nas še vedno malo.

9 LITERATURA

- Elsner, B. (2004). *Nogomet – teorija igre*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
- Elsner, B. (2006). *Nogomet: trening mladih: program dolgoročnega načrta procesa treninga mladih in program treningov*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
- FIFA.com – 2010 Fifa World Cup South Africa. Pridobljeno 18. 7. 2010 s svetovnega spleta: <http://www.fifa.com/worldcup/archive/southafrica2010/index.html>
- Ilješ, D. (2008). *Analiza modela igre nemške reprezentance v napadu – svetovno nogometno prvenstvo v Nemčiji 2006*. Ljubljana: Fakulteta za šport.
- Kajtažović, N. (2009). *Struktura igre v napadu – priprava in zaključek napada skozi sredino – tipične sestavne situacije*. Diplomsko delo. Ljubljana: Fakulteta za šport.
- Petrovič, T. (2007). *Analiza zadetkov na evropskem prvenstvu v nogometu leta 2004*. Diplomsko delo. Ljubljana: Fakulteta za šport.
- Rašović, S. (2002). *Analiza igre v fazi obrambe na evropskem prvenstvu v nogometu leta 2000*. Diplomsko delo. Ljubljana: Fakulteta za šport.
- Svetovno prvenstvo v nogometu – Wikipedija. Pridobljeno 18. 7. 2010 s svetovnega spleta: http://sl.wikipedia.org/wiki/Svetovno_prvenstvo_v_nogometu
- Tobijas, Z. (2002). *Analiza prekinitev nogometne igre na evropskem prvenstvu leta 2000*. Diplomsko delo. Ljubljana: Fakulteta za šport.
- Verdenik, Z. (1999). *Model igre slovenske nogometne reprezentance*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
- Verdenik, Z. (2006). *Nemčija – središče sveta*. Pridobljeno dne 8. 6. 2010 s svetovnega spleta: http://www.rtvsl.si/sp2006/modload.php?&c_mod=rnews&op=sections&func=read&c_menu=1&c_id=337

Verdenik, Z. (2003). *Z Jefom navzgor – Skupaj do zmage (»Win by all«)*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.

Zelenik, M. (2004). *Analiza zadetkov na svetovnem prvenstvu v nogometu leta 2002*. Diplomsko delo. Ljubljana: Fakulteta za šport.